

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 9/404 | GODINA XXXVIII | CIJENA 10 KN

RUJAN 2019.

**„Podjite po svem svijetu,
propovijedajte evanđelje“**

Poštovani čitatelji,

vjerujem da smo se već uhodali u svakidašnji jesenski ritam. Nakon ljeta, i za neke, nakon praznika i odmora, ponovno smo zakoračili u svakidašnje jesenske obveze. Započela je još jedna školska i vjeronaučna godina, a to prati, nadamo se, i primjereni, zanimljiva i sadržajna župna kateheza. Upravo u ovo vrijeme, točnije početkom mjeseca listopada, održava se, još uvijek po nekim našim školama i crkvama, jedna veoma lijepa i korisna manifestacija, a to su Dani kruha i Dani zahvalnosti za plodove zemlje. Kažem još uvijek jer je ta manifestacija nakon demokratskih promjena bila puno prisutnija, poglavito u našim školama. Tom je prigodom u škole bio pozvan župnik ili neki drugi svećenik kako bi svojom prisutnošću i svojim blagoslovom doprinio osnovnom cilju te manifestacije, a to je razvijati i izgrađivati osjećaj zahvalnosti kod djece i mladih, i to ne zahvalnost samo za jelo i piće nego i za dar cjelokupnoga života. Danas je ta praksa puno rjeđa. Vjerojatno se u našim školama boje da bi prisutnost svećenika mogla našteti ugledu škole jer bi to dalo prevelik vjerski značaj i radu škole i toj manifestaciji. Možda

je prisutna i bojazan da bi se netko od učenika i djelatnika škole zbog toga mogao osjetiti marginaliziranim ili povrijedjenim. Razvijanje osjećaja zahvalnosti, vjerujem, važno je i za vjernike i za one koji ne vjeruju. Danas smo svjedoci trenda, koji postaje sve jači, a to je naglašavanje isključivo prava, a dužnosti se i odgovornost ne spominju. Veoma se lako, i kod nas odraslih, može razviti svijest da na sve imam pravo, da sam za sve samo ja zaslužan i tako nalazim opravданje za svoju sebičnost, zavist, pa i oholost. Za nas vjernike zahvalnost Bogu nema alternative. Mi znamo da je naš život Božji dar. Mi znamo da su sve naše vrline i talenti nezaslužen Božji dar i da smo ih primili ne samo radi sebe nego i radi toga da njima služimo svima s kojima živimo. Zar nije upravo u naše vrijeme potrebno kod djece i mladih razvijati osjećaj zahvalnosti prema bližnjima? Biti zahvalan za ljubav, dobrotu, pažnju i strpljenje koje svaki dan susrećemo u svojim bližnjima. Možda baš danas treba reći da ništa ne pada s neba, da se samo marljivošću, požrtvovnošću i poštenjem zaslužuje kruh i dostojan život. Stoga vjerujem da je upravo tema zahvalnosti puno važnija nego što to izgleda na prvi pogled. Za koju nedjelju, točnije dvadeset osmu kroz godinu, čitamo jedan izvrstan tekst sv. Luke upravo na temu zahvalnosti. Sveti Luka opisuje dogadaj kada je Isus na putu u Jeruzalem, između Samarije i Galileje, susreo deset gubavaca. Ti ljudi, oboljeli od teške zarazne bolesti, nisu smjeli nikome prići pa su izdaleka zavapili: „Isuse, učitelju, smiluj nam se.“ Nakon

toga Isus im govorio: „Idite, pokažite se svećenicima.“ Svećenik se morao uvjeriti da su doista ozdravili kako bi im dopustio povratak u zajednicu i normalan život. Nakon toga događa se veliko čudo da je svih deset gubavaca ozdravilo. To je ozdravljenje bilo ne samo fizičko, tjelesno nego je značilo i ponovno zadobivanje ljudskoga dostojanstva i mjesta u društvu. Evangelje dalje svjedoči da se samo jedan od te desetorice vratio zahvaliti Bogu na tom velikom daru, a to je bio Samarijanac. Isus, dakako, primjećuje da se od te desetorice samo jedan vratio i pita gdje su ostala devetorica koja nisu osjetila potrebu zahvaliti Bogu na daru ozdravljenja. Isus ne očekuje zahvalnost radi Boga nego radi njih samih. Postoji jedno lijepo predstavlje koje kaže „...Tebi (Bogu) naša hvala nije potrebna, ali je tvoj dar što smo ti zahvalni; po našim hvalospjevima Ti ne bivaš veći, nego mi stječemo milost spasenja, po Kristu našem Gospodinu.“ I poruka je Evangelja veoma jasna: od te desetorice svi su oni fizički ozdravili, ali u duhu ozdravio je samo jedan, taj koji je svjestan velikoga Božjeg dara i za njega stvarno započinje novi život. Stoga je i zaslužio Isusove riječi: „Idi, tvoja te vjera spasila.“

Potičimo, poštovani čitatelji, taj osjećaj i dar zahvalnosti i prema Bogu i prema ljudima oko nas. I ja vama, sukladno temi zahvalnosti, u ime cijelog Uredništva zahvaljujem jer redovito čitate i listate Ladonju. Hvala vam i na kritikama i komentarima jer nam pomažu da naš list bude bolji, zanimljiviji i korisniji. Neka vam svima budu lijepi ovi jesenski dani.

„Trebatmo postati živi znakovi Ljubavi koju naviještamo“

Mnogim se našim suvremenicima događa da ne uspijevaju prepoznati Božju blizinu kao što se dogodilo i učenicima iz Emausa. Pa ipak On postoji – rekao je Papa na Međunarodnom susretu akademskih centara i škola za novu evangelizaciju i napomenuo – Naš je izazov učiniti da naše srce izgara i osjeća čudesna prisutnosti.

Naviještati Gospodina znači svjedočiti radost da ga pozajemo i pomagati živjeti ljepotu susreta s Njim. Potrebno je približiti se onima koji su potrebiti, graditi mostove, služiti onima koji trpe, brinuti o siromašnima, pomazivati strpljivošću one koji su nam blizu, tješiti obeshrabrene, blagoslivljati one koji čine zlo. Tako ćemo postati živi znakovi Ljubavi koju naviještamo – rekao je Sveti Otac.

(www.vaticannews.va/hr)

Ime ili stvar?

Osobnost bogata i siromašna čovjeka dijametralno su suprotne. Dok bogatstvo čovjeka čini bezličnim, siromaštvo ga otkriva u njegovoј jedinstvenosti i neponovljivosti.

Brojni biblijski tekstovi suprotstavljaju bogatstvo i identitet, suprotstavljajući bogatstvo i spasenje. Isus potiče mladog i bogatog čovjeka koji ga želi slijediti da se odrekne sigurnosti materijalnoga i krene za Bogom: „Reče mu Isus: ‘Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imаш i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu.’“ (Matej 19,21) Luka u Blaženstvima donosi istu misao: „On podigne oči prema učenicima i govoraše: ‘Blago vama, siromasi: vaše je Kraljevstvo Božje!’“ (Luka 6,20) A nespojivost bogatstva i kraljevstva Božjega ocrtana je i u zagonetnoj slici koju donosi Matej: „Ponovno vam velim: ‘Lakše je devi kroz usi iglene, nego bogatašu u kraljevstvo Božje’“ (Matej 19,24) Isusov je stav prema bogatstvu jasan: bogatstvo može zaokupiti ljudsku dušu do te mjere da mu ona postane rob. Tada bogatstvo isključuje Boga iz osobnoga horizonta i čovječja duša propada, a time i čovjekov identitet.

Takva je propast opisana u prispodobi o bogatašu i siromašnom Lazaru (Luka 16,19-31) gdje evanđelist Luka još jednom skicira brigu Evanđelja za spas duša opterećenih materijalnim. Ali ovaj je put prikazuje i kao gubitak osobnosti. Dva su glavna lika u Lukinu tekstu: o bogatašu znamo kako je živio i kakva

je bila njegova vanjština. Odijevao se u najfinija odijela boje purpura – što je upućivalo na visok društveni status. Luka dodaje da se „danomice sjajno gostio“; u drugim prijevoda ma čitamo kako je „živio u sjaju“ ili „svakodnevno priređivao gozbe“. Odjeća je kao statusni simbol morala pokazati kako se radi o materijalno osiguranom čovjekom, koji je svoje glasno i neumjereni uživanje u hrani i piću dijelio sa sebi sličnima, vjerojatno jednak bogatim ljudima. Radi se o uskogrudnu, škrtnu čovjeku što Luka otkriva posredno, u liku siromaha koji se „želio nasiliti s onim što je padalo s bogataševa stola“, s otpadcima (Luka 16,21).

Bogataš i Lazar predstavljeni su na suprotan način. Dok bogataš nije predstavljen imenom, za siromaha znamo da se zvao Lazar. Grčko ime Lazaros dolazi iz hebrejskoga Eleazar, što znači „Bog je pomoć“ ili „Bog pomaže“. Tako Luka imenom otkriva vjeru siromaha koji trpi i ne nailazi na utjehu kod čovjeka, no njegova je nada i nagrada Bog, u vječnosti.

Zašto Luka ne donosi ime bogataša? Kao vješt pri povjedač mogao je lako pronaći ime koje će odgovarati pouci priče. No, Luka odabire bogataša bez imena kako bi čitatelju prenio dvije određene pouke. Prije svega, lik bez imena pred čitatelja postavlja univerzalan tip čovjeka, kojeg lako možemo smjestiti u bilo koje vrijeme i na bilo koji kraj svijeta. S njime se može identificirati svatko – i evanđelist Luka želi da se

svaki čitatelj zapita odnosi li se taj lik baš na njega. Jesam li ja taj bogataš koji se zbog uskogrudnosti kocka sa svojim vječnim životom?

S druge strane, prikazujući bogataša kao osobu bez imena, Luka ocrtava čovjeka bez identiteta, bez karaktera i osobnosti. Je li Luka nepravedan kad bogataša u priči lišava imena? Čini se da nije jer linija pri povijedanja prati bogatašev karakter i postupke. Luka ga nama predstavlja točno onako kako se bogataš predstavlja drugima: odjećom, raskoši i obiljem kojim je častio sam sebe. Bogataš je sam sebi oduzeo ljudskost kad je između sebe i drugih ljudi odlučio postaviti – stvari. Sam je sebe sveo na odjeću i gozbu, a ljudi koji nisu imali divnu odjeću, za njega su bili nevidljivi.

Siromah Lazar, s druge strane, trpi glad, bolest i nepravdu. S jedne strane nema ništa, s druge ima ono najvažnije: svoje ime, jedinstvenost i ljudskost – ima odnos s Bogom. Iako su likovi u prispodobi prikazani kao fiktivni, kontrast između rasipnoga bogataša i siromašnoga Lazara što sjedi pred vratima, nije literarna fikcija: tu sliku svakodnevno susrećemo na ulicama velikih i malih gradova. I gledajući tu stvarnost, možemo birati hoćemo li činiti dobro drugima ili ćemo se brinuti da samo nama bude dobro. Na taj način svakoga dana možemo birati hoće li naše ime po vjeri i učinjenoj dobroti ostati u vječnosti ili će biti zaboravljen, poput trošne stvari.

Vrijeme govorenja i vrijeme šutnje

Sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme.(..) Vrijeme šutnje i vrijeme govorenja. (...) Koja je posleniku korist od njegovih napora? (...) Još vidim kako pod suncem umjesto pravice vlada nepravda i umjesto pravednika zločinac. Zato rekoh u sebi: 'Bog će suditi i pravedniku i zločincu, jer ovdje ima vrijeme za svaku namjeru i čin.' (Prop 3,1.7.16-17)

Mjesecom rujnom započinje nova pastoralna godina. Svi bi se barem trebali osjećati svježiji nego na kraju školske godine, nego prije praznika, prije go-dišnjega odmora, prije kupanja, prije... I trebali bi biti puni elana, puni želje za novim pothvataima, puni novih ideja i planova. Zato se sada slažu projekti, ekipe, osnove za sljedeću radnu godinu. To vrijedi za školu, ali i za mnoge crkvene poslove. Već smo upoznati s premještajima i novim zaduženjima svećenika u našoj biskupiji. Tako i Ladonja mora promisliti o svojem dalnjem djelovanju. O planovima će govoriti Urednik. Traže se novi suradnici. A dosadašnji suradnici potvrđuju svoju suradnju u istom stilu, da se na njih može računati na isti način, ili da žele promijeniti način suradnje. Ili ne žele više surađivati.

Već sam više puta Uredništvu njavio prestanak objavljivanja tekstova u kolumni „Promišljanje“, ali bih svaki put, na nagon suradnika, pristajao još neko vrijeme pisati, dok se ne nađe zamjena. Nije se našla. Rekonstrukcijom Uredništva, smatram da je sazrelo vrijeme da se iz te kolumnne povučem – opstala ona ili ne. Ne povlačim se iz Ladonje, želim na drugi način u njoj

surađivati: objavljivati vijesti, možda pisti poučne priče i sl., ako to budu prihvatali ostali članovi Uredništva. Citat iz Knjige Propovjednika okrećem naopako u *Vrijeme govorenja i vrijeme šutnje* jer mi je dojadilo govoriti (pisati!) i zaželio sam se šutnje, nekima na radost, a nekim na žalost. Onima koji se žaloste što prestajem „govoriti“, zahvaljujem jer su mi često izražavali podršku dajući mi do znanja da sam prepoznao i artikulirao njihove probleme, njihova pitanja i izričao njihove želje. Jednom riječju, bio sam njihov glasnogovornik. S druge strane, mnogima sam stao na žulj pa sam im, iako sam govorio istinu, postao neugodnik. Iako sam ukazivao na nepravde koje vjernike muče, nisam uspio probuditi savjesti nego inat, tako da mi ovih dana još jedna gospoda reče kako je sablažnjena jer se izvjesna *velečasna gospoda* danima ne javljaju na učestale – i u razno doba dana – upućene telefonske pozive: „...jednostavno... ignorancija – i to doživljavamo mi vjernici od onih koji nam tako lijepo propovijedaju o ljubavi, požrtvovnosti, dobroti, pažnji... Gdje je to? Dok mi, obični vjernici, njima uvijek izlazimo ususret, u svim njihovim potrebama i na svim ‘šalterima’, mazimo ih i pazimo, štitimo i ‘švercamo’ naprijed, oni redovito i bez isprike kasne na mise, sprovode, dogovorene pastoralne sastanke, najavljenе susrete... Pravi, bahati gazde. Ako se usuđiš to primijetiti, samo te ismiju. Bravo!!! Pravi pastiri, pravi Božji ljudi! Zar ne? A znaju li koliko psovki izazovu kad kasne, naprimjer, na sprovod ili misu, koliko

gorčine, mrmljanja i ogovara-nja, a nekad i klevete potaknu u ogorčenim ljudima? Ne misle li da će za to jednoga dana pred Bogom odgovarati? Mi ne može-mo znati pravi razlog kašnjenja, ali kad je to vrlo često ili čak redovito, ne znam tko to može su-vislo opravdati.“ Eto, zato sam se umorio. Eto, i sad sam po zadnji put vrisnuo uime naroda. Hoće li oni koji uistinu trebaju ovo i čuti ili će vrisak preusmjeriti neka-mo dalje? Dosta mi je uzaludnog posla: „Ispravnost nad ispravnosću, veli Propovjednik, ...sve je ispravnost!“ (Prop 1,2) Tako se znam osjećati nakon što se satima izmučim važući svaku rečeniku i riječ u Promišljanju. Samo su prve kolumnne bile za mene da se dokažem, da se probijem, da budem netko... Poslije sam pisao za narod i htio biti poveznica iz-među naroda i onih ‘gore’: i iz Crkve, i iz društva, i iz zabave, i iz sporta... Još kao mlad svećenik, primjetio sam da se ljudi jako sporo mijenjaju: sablaznilo me kad sam video da djeca, koji-ma sam držao vjeronaute i učio ih da neke stvari ne valjaju, jednako čine kad odrastu kao što su činili njihovi roditelji. Tako se uvjera-vam *kako pod suncem umjesto pravice vlada nepravda i umjesto pravednika zločinac*. Pa kakva je onda korist posleniku od njego-vih napora. Stari su govorili: „U Božje ruke!“ Stavljam, dakle, sve u Božje ruke, a ja idem na (ne) zasluženi odmor. Nadam se br-zoj zamjeni, a dotad lijepo bi se čitale britke misli gospodina koji se potpisuje Atanazije M. (Neko-liko njegovih tekstova imali smo prilike čitati u Ladonji.)

Pssst!

ŠKOLA: EKRANIZACIJA ZNANJA?

Kraj je ljetnih odmora, sunčanja, kupanja, putovanja svi-jetom. Počinje nova školska godina. U jutarnjim satima opet ćemo na ulicama susretati djecu ili roditelje s djecom koja s ogromnim i preteškim ruksacima na ledima žure u školu. Tijekom ljetnih odmora knjige o povijesti, zemljopisu, matematici i fizici uglavnom su ostale po strani. U prvom su planu bili internet, laptop, tableti, društvene igrice. Ekran do ekrana. Uređaj do uređaja. Možda je tu ekrанизaciju života djece prekinula koja šetnja ili kupanje u moru. I koliko se god roditelji trudili ograničiti ovu „ekranomaniju“, gotovo je sigurno da u tome nisu uspjeli. To je jednostavno postao nezaobilazan način druženja, komunikacije, igre i razonode. Čovjek se od malih nogu odgaja kako se ne mora mučiti nešto doznati ili uopće nešto znati. Dovoljno mu je kliknuti na uređaj i rješenje je nadohvat ruke.

Potrebna informatizacija

Što će djecu sada dočekati u školskim klupama? Uglavnom isto. „Informatizacija“ učenja pomoću uređaja ulazi u škole na velika vrata. To je svakako jedno od glavnih „dostignuća“ ove naše reforme školstva. Uvođenje informatike u škole svakako je potrebno. Moderan čovjek u Hrvatskoj teško može biti ravnopravan s građaninom ostalih europskih i svjetskih država ako ostaje informatički nepismen. Internet i društvene mreže njegova su osnovna sredstva povezivanja sa svijetom. Informatika će mu itekako trebati ako bude nastojao postati poduzetnik, kulturni djelatnik, političar, pa čak ako se bude bavio poljoprivredom. Bit će mu itekako potrebno brzo i jeftino doći do svih informacija, do spoznaja do kojih su došli neki drugi ljudi te ih sada nude na tržištu znanja. Čovjek tako nema potrebe otvarati neku knjigu ili priručnik. Ne treba puno ni mi-

sliti. Nije mu potrebno čak sjesti za stol i nešto smišljati ili o nečemu razmišljati. Gotovo mu se sva rješenja nude na ekranu tableta, laptopa ili pametnoga telefona. Čak ako netko bude postao pjevač, neće morati učiti riječi pjesme, nego će ih čitati na malom pametnom telefonu.

Gdje je granica informatizacije stjecanja znanja?

To sve prekrasno zvuči, pa se gotovo nameće pitanje čemu uopće ići u školu, čemu toliki predmeti, učitelji, profesori. Zar ne bi bilo dovoljno škole pretvoriti u informatičke radionice? Zidne ploče u učionicama zamijeniti ekranim računalima? Knjižnice zamijeniti informatičkim učionicama? Ovakva su pitanja svakako pretjerana i ne pogodaju suštinu problema. Jer polaze od pogrešne teze da je zadatak škole samo prenositi znanje koje su stekli neki drugi ljudi, dovoljno je znati ono što su naučili neki drugi ljudi dok škole moraju biti kreatori znanja. Škola je institucija koja mora čovjeka odgojiti da ne doznae samo dostignuća drugih, nego da i on sâm „stvara“ svoje znanje kako bi i on drugima jednoga dana mogao ponuditi nešto od svoga znanja. Eto zašto je potrebno znati gdje je granica informatizacije stjecanja znanja u našim školama. Bilo bi o tome dovoljno pitati ljudi u nekim skandinavskim zemljama u kojima je takva kompjutorizacija stjecanja znanja na visokoj razini. Oni sada iskreno sumnjaju da su u tome pretjerali. U hrvatskoj reformi školstva trebalo bi riječju i djelom djeci dati do znanja da ekran ne zamjenjuje čovjeka jer ga ograničava na ponavljanje tudega znanja, a ne može ga potaknuti na nekakve iskorake kako bi on sâm postao kreator vlastitoga znanja.

Pitanje reforme školstva u Hrvatskoj

Postoji i jedna druga pogrešna teza koja stoji iza takvih nastojanja da

se u Hrvatskoj maksimalno informatizira stjecanje znanja. Ova teza ima dalekosežne posljedice na odgoj mladoga čovjeka. Naime, stroj ne može zamijeniti čovjeka. Komuniciranje putem društvenih mreža nikada neće doseći razinu kvalitete komunikacije među prisutnim ljudima. Čini se da internet zbližava ljudе, ali ih daleko više izolira. Svatko pametan zna da nije isto ispred sebe imati ekran ili živu osobu. Koliki se od nas sjećaju svojih učitelja i profesora koji su nam prenosiли znanje, ali su nas i vlastitim primjerom učili međuljudskim odnosima, ponašanju, prenosiли nam neke osnovne vrijednosti. Nikakav ekran ne može nadomjestiti ljudsko lice. Učitelj ili profesor ne samo da podučava, nego i ispravlja pogreške, pojašnjava pojmove, razlikuje sposobnosti pojedinih učenika ili studenata, fleksibilan je u prijenosu gradiva, Prilagođava ga uzrastu, racionalnim sposobnostima i psihičkoj zrelosti pojedinca. I, što je možda najvažnije, škola svoje djelovanje temelji na suradnji predavača u školi i roditelja djece. Samo zajedno oni mogu biti dvije poluge na kojima škola djeluje: obrazovanje i odgoj. Ako pretjeramo s ekrанизacijom znanja, sve ove, a i mnoge druge dimenzije ljudskoga odrastanja i učenja, ostaju zakinute. Nadamo se samo da su odgovorni za reformu školstva u Hrvatskoj toga svjesni.

HODOČAŠĆE POREČKE I PULSKE BISKUPIJE NA TRSAT

Usubotu, 7. rujna 2019. održano je hodočašće Istrana Majci Božjoj Trsatskoj. Već dugo godina vjernici Porečke i Pulske biskupije organizirano hodočaste u to drevno marijansko svetište, „Hrvatski Nazaret“, predvođeni svojim biskupima i svećenicima. Hodočašće Istrana na Trsat održava se redovito u subotu uoči svetkovine Male Gospe.

Jedna skupina istarskih hodočasnika redovito onamo odlaže kako su išle nebrojene prethodne generacije, pješice, iz raznih krajeva Istre. Posljednjih se desetljeća ustalila praksa da se hodočasnici-pješaci okupe dva dana ranije, u četvrtak, u pazinskom Franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina te misom u podne započnu hodočašće na kojem u dva dana propješače šezdesetak kilometara. Točno 47 sati nakon okupljanja u Pazinu i ove se godine pedesetak hodočasnika pješaka pridružilo ostalim hodočasnicima koji su stigli na Trsat u velikom broju, autobusima i osobnim automobilima, te su svi zajedno sudjelovali na misi

u perivoju Svetišta. Na misi je ove godine bilo oko 3000 vjernika, no osim istarskih hodočasnika, bilo je i više skupina iz drugih krajeva Hrvatske. Misno je slavlje predvodio porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša. Koncelebriralo je osamdesetak svećenika. Okupljenima se na početku riječima dobrodošlice prigodno obratio gvardijan i čuvar Trsatskoga svetišta fra Bernard Barbarić.

Biskup je u prigodnoj homiliji, tumačeći riječi evanđeoskoga ulomka o svadbi u Kani Galilejskoj, govorio o biblijskim temeljima Blažene Djevice Marije, ali i o temeljima same molitve. U pet je točaka obratio pozornost na ono što je Blažena Djevica Marija činila i zašto je mi danas na poseban način želimo slijediti i biti kao ona. Blažena Djevica Marija dolazi na svadbu sa svojim Sinom i njegovim učenicima, ide na okupljanje većega broja ljudi zbog radosnoga događaja, za mладence najvećega u životu. To nam poručuje da je radost ono što karakterizira svakoga kr-

šćanina i da svaki čovjek treba u svoju obitelj donijeti radost. Događaj se zbio u jednoj siromašnoj obitelji u Kani Galilejskoj. Blažei na Djevica Marija i Isus dolaze pohoditi jednu obitelj, time šalju poruku da je obitelj sveto mjesto. Vidimo da u obiteljima postoje razni sukobi i da se mnogi prema vlastitim obiteljima ponašaju grubo te više pažnje pokazuju prema strancima nego prema ukućanima. Blažena Djevica Marija i Isus pokazuju nam da mi u svojim obiteljima trebamo biti ljudi, očevi i majke koji će uvažavati jedni druge i stvarati onu sreću koju su ovi mладenci doživjeli na svome vjenčanju. Blažena Djevica Marija obratila se za pomoć svome Sinu jer je vidjela nevolju tih ljudi, opasnost velike sramote ako se nešto ne poduzme, a mi, pomažemo li našim bližnjima, zapitao se propovjednik. Marija nam poručuje da trebamo biti ljudi koji će znati prepoznati potrebu bližnjega i čovjeku pomoći u njegovoј nevolji.

Govoreći o Marijinoj molitvi, biskup je naglasio da ona, kao majka, ima dar da može prepoznati što će se dogoditi, kao što majke inače znaju predvidjeti probleme svoje djece. Ona nam govoriti da je Isus sve to vidio, kao što vidi i naše probleme, ali čeka da mu se obratimo u svojoj poniznosti i da preko Blažene Djevice Marije zatražimo onu pomoć koja nam je potrebna. Marijina je molitva ustrajna i ona ne oduštaje dok ne dobije ono što treba. No, ona je ponizna i poslušna, govoriti Isusu samo: „Vina nemaju.“ Onda Njemu prepušta da učini što je najbolje za te mладence.

Iz ovog Evandjelja vidimo profil Blažene Djevice Marije, rekao je propovjednik. Isus je u odgovoru naziva 'Ženo'. Tako su se Židovi obraćali ženama s velikim poštovanjem, no nikada se nije sin tako obraćao majci. U tome vidimo viši smisao, kroz perspektivu Staroga zavjeta, u riječima: „Neprijateljstvo zamećem između tebe i Žene...“ Isus želi reći da je Blažena Djevica Marija ona koja je naviještena već u Starome Zavjetu, ona koja će biti vrlo utjecajna u povijesti spasenja čovječanstva. Uzdignuta je zbog te proročke dimenzije, ali i zato što će iz njezina potomstva proizići sam Krist Spasitelj. Ona je i Nova Eva, ona koja je umjesto onog 'ne' Adama i Eve, rekla 'da' novom čovjeku i čovjekovu spasenju.

Ustrajnost Blažene Djevice Marije vidimo kada joj Isusu kaže: "Ženo, što ja imam s tobom?" Ona ne odustaje, ona dobro poznaje svoga Sina i shvatila je što je Isus htio poručiti riječima: „Nije došao moj čas.“ No, ona kao majka instinkтивno poznaje svoje dijete. Ona nam je model i uzor kako trebamo moliti i tražiti. Biskup je naglasio nepokolebljivu vjeru, snagu i ustrajnost molitve Blažene Djevice Marije. Ona se, vidjevši ljude u nevolji, instinkтивno okreće svome Sinu Isusu Kristu, i u tome bi nam nadasve trebala biti uzor. U olujama života poput nje trebamo gledati prema Isusu i vjerovati da će nas vjera spasiti.

Blažena Djevica Marija vodi ljude Isusu, pomaže nam da mu počnemo vjerovati, ona nas uzima za ruke i usmjerava nas prema Isusu Kristu, naglasio je biskup. Ona u radosti i u žalosti uzdiže svoga Sina i mi ga stoga trebamo tražiti i u radosti i u patnji. Blažena Djevica Marija pomaže našu vjeru kao majka svoje dijete, Marija Majka treba u nama roditi Isusa Krista, vjeru koja će nam biti temelj za cijeli naš život, zaključio je biskup.

Na kraju misnoga slavlja predvoditelj je, uime svih hodočasnika, izmolio zavjetnu molitvu pred likom Majke Božje Trsatske. Potom su biskup, svećenici i svi hodočasnici u ophodu prošli oko oltara Gospe Trsatske.

G. Krizman

Što to ljudi privlači u marijanska svetišta?

Evo nekoliko odgovora ovogodišnjih hodočasnika:

„Trsat je za mene jedno posebno mjesto gdje osjećam prisutnost Isusa i Majke Božje. Svakome bih preporučila da hodočasti u neko marijansko svetište kako bi osjetio ono što sam ja osjetila, a ne mogu riječima opisati.“ (Č. L.J.)

„Ja sam se prije dvadeset godina zavjetovala da će svake godine o blagdanu Male Gospe hodočastiti na Trsat. Nakana je bila za moju djecu, njihove obitelji i posebno za bolesne unuke... Hodočastit ću dokle god budem mogla.“ (L.J.)

„Ovo je peta godina da idem pješice na Trsat. Lijepo je družiti se s mladim ljudima koji razmišljaju kao ja. Preko hodočašća raštem u vjeri da je mogu dalje svjedočiti i prenositi svojoj obitelji, ostalim ljudima s kojim se susrećem u životu. Tijekom tih triju dana napunim baterije za cijelu godinu.“ (K. S.)

„Kad sam bila manja, uvijek sam išla s roditeljima i na njihov nagovor, a kako idem starija, sve više uviđam da je to pravi smjer i u Majci Božjoj vidim zagovornicu i pratiteljicu na putu moga odrastanja. Posebno mi se sviđa što je to hodočašće baš na početku nove školske godine.“ (J.)

„Ja osjećam veliku sreću i ponos da mi iz Istre možemo doći na Trsat. Uvijek kad prijeđem Učku pred očima mi se pojave naši pretci koji nisu mogli preko granice, već samo do mjesta koji se zove Poklon. Tu su u daljinu s čežnjom gledali prema Gospinu svetištu i poklonili joj se. Posebno mi je srce ispunjeno kada mogu s ostalim pjevačima pjesmom častiti Gospu.“ (M. U.)

„Meni je mama rano umrla. U vrijeme njezine bolesti i moga odrastanja i sazrijevanja Majka Božja postala mi je glavni oslonac i uporište u životu. Zahvalna sam roditeljima što su mi prenijeli vjeru u Boga. Svake godine dolazim moliti i zahvaljivati. Ne znam kako bih koračala kroz život da nemam vjere.“ (M.)

(Mirjana Ferenčić)

Stoljeće prisustva franjevaca u Svetištu Gospe od Milosti

Oblagdanu Male Gospe, u nedjelju, 8. rujna 2019., u svetištu Majke Božje od Milosti u Puli svećano je proslavljenno stoljeće djelovanja franjevaca u tome svetištu. Misno slavlje predvodio je fra Bojan Rizvan, definitor Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, koji je, kako je rekao, svoje prve svećeničke korake učinio kao upravitelj toga svetišta. Uz nekolicinu drugih franjevaca koncelebriralo je i više dijecezanskih svećenika.

Predslavitelj je u prigodnoj homiliji istaknuo kako nas blagdan Male Gospe poziva da svatko od nas u svoju osobnu povijest pusti Isusa Krista jer tako postajemo suradnici povijesti Spasenja. Govoreći o ulozi svetoga Josipa, njegovoj nakani da potajice otpusti Mariju te sruzbog kojega mijenja svoje životne namjere, propovjednik je istaknuo da upravo iz toga primjera vidimo kako „radost života počinje kada počnem živjeti Božji san o meni“.

Na kraju misnoga slavlja okupljenima se obratio fra Leopold Mičić, gvardijan pulskoga samostana sv. Antuna Padovanskog, zahvalivši svima koji su na bilo koji način doprinijeli uspjehu te proslave. No, na poseban je način zahvalio p. Jobu Mikoliću, sadašnjem upravitelju Svetišta, koji se onamo vratio po drugi put, nakon što je ranije tu službu obavljao dugo nz godina. Sada, nakon njegova povratka, popravljen je krov i fasada crkve, no paralelno s time, jednaku obnovu doživljava i pastoralni život Svetišta.

Proslavi je prethodila trodnevna duhovna priprava koju je predvodio fra Stanko Škunca, gvardijan samostana sv. Frane u Zadru, koji je dugo godina bio upravitelj ovoga pulskog svetišta. Od četvrtka, 5. rujna do subote, 7. rujna, svake večeri u Svetištu se molila Krunica, slavila sveta misa, a nakon mise predvoditelj je, inače vrstan povjesničar i autor brojnih knjiga iz domene historiografije,

održao izlaganje o povijesti svetišta Gospe od Milosti.

Ta je crkva nekada bila prepuna zavjetnih darova koje su vjernici donosili kao dar za brojna uslišanja i primljene milosti te je ovom prigodom izloženo pedesetak tih eksponata, mahom slika, iz raznih povijesnih razdoblja.

O blagdanu Male Gospe u tom se svetištu uobičajeno održava procesija po perivoju s Gospinim likom, no ove godine zbog jake kiše to nije bilo moguće.

Pobožnost prema Majci Božjoj na tome mjestu nalazi svoje korijene u davnim vremenima kada su, prema legendi, redovnici cenobiti po dolasku iz Svetе Zemlje donijeli lik Gospe s brda Karmel. Nakon njihova odlaska lik Gospe čuvao se u pulskoj katedrali. No, prema zapisima, u 15. stoljeću kip je jednoga dana osvanuo ponovno u Šijani, na jednom stablu hrasta plutnjaka. Narod je ondje sagradio crkvicu, na čijem je mjestu 1887. godine sagrađena sadašnja crkva te ju je posvetio porečki i pulski biskup Ivan Krstitelj Flapp. To je svetište posebno postiglo popularnost ozdravljenjem Marije Bigolo 1849. g. koja je, već gotovo na umoru, tražila da bude odnesena onamo na misu te je, nakon jedanaestomjesečne paralize, tijekom mise ustala i otišla hodajući na pričest. Nakon što je Napolenova vlast 1806. g. zatvorila dva pulska

samostana, dolaskom Italije ukazala se potreba redovničkoga prisustva, uz već postojeći dijecezanski kler. Iz Venecije je 1919. g. došao p. Tito Castagna i iste je godine Sveta Stolica dopustila otvorene franjevačke kuće uz Svetište Majke Božje u Šijani. Nekoliko godina kasnije, 1925., ondje je otvoreno sirotište, Orfanotrofio dell'Angelo. Fratri su ondje živjeli do 1970. g., a ottada poslužuju svetište *ex currendo* iz samostana sv. Antuna Padovanskog. Od 1949. g. ondje su imale samostan i Kćeri milosrđa koje je osnovala bl. Marija Petković, a od 1977. do 2001. g. imale su ondje i dječji vrtić.

Iako je ovo svetište, kako je rekao i fra Stanko Škunca u svojim izlaganjima, značajno izgubilo na popularnosti velikim odljevom stanovnika Pule, posebno talijanske populacije nakon Drugoga svjetskog rata, mnoštvo koje je ovom prigodom do posljednjega mjesta ispunilo crkvu Gospe od Milosti, ipak je zorni pokazatelj da, upravo unatoč nekim mišljenjima, Pula i Istra imaju svoju čvrstu vjerničku jezgru. To je narod Božji koji, iako različitih provenijencija, prepoznaje, zahvaljujući duboko ukorijenjenom *sensus fidelium*, važnost i vrijednost drevnih svetišta i tradicija koje je tijekom stoljeća stvarala i pronijela vjera generacija i generacija stanovnika Istarskoga poluotoka.

(G. Krizman)

Proslava Male Gospe

Vjernici Labinskoga dekanata, zajedno sa svojim župnicima, od 30. kolovoza do 7. rujna ove godine pripremali su se Devetnicom za posvetu i predanje Labinskoga dekanata Bezgrešnom Srcu Marijinu, a ujedno i za proslavu zaštitnice gornjolabinske župe Marijina Rođenja. Na toj su duhovnoj obnovi sudjelovali svi svećenici Dekanata. Oni su se izmjenjivali svakoga dana u molitvenom programu koji je započinjao razmatranjem otajstava Krunice prema meditacijama pape Franje i sv. Ivana Pavla II, nastavlja se slavlјem sv. mise te procesijom kroz crkvu do oltara Gospe Lurdske gdje je predvoditelj slavlјa predmolio molitve „Andeo Gospodnji“ i „Pod tvoju se obranu utječemo“. Za vrijeme molitve Krunice na raspolaganju su bili svećenici koji su omogućili vjernicima da se ispovijede, a program su animirali članovi združenih zborova Dekanata i VIS „Kerubini“.

Prvoga dana Devetnice program je vodio vlč. Blaž Bošnjaković sa svojim župljanima; drugoga dana vlč. Marcin Madej; trećega dana vlč. Boško Čatlak; četvrtoga dana vlč. Aleksandar Branimir Petrović, u suradnji s vlč. Želimirom Bagavcem (domaćim svećenikom koji

je na poslijediplomskom studiju u Rimu); petoga dana vlč. Dragutin Petrović; šestoga dan vlč. Stipan Mišura; sedmoga dana vlč. Josip Peteh; osmoga dana don Damir Stojić te devetoga dana labinski dekan vlč. Mirko Vukšić.

Posljednja tri dana Devetnice pojačao se intenzitet molitve pa se na kraju sv. mise održalo klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Labinski su svećenici kao gosti devetnice pozvali don Damira Stojića, studentskoga kapelana iz Zagreba, koji je uz pratnju slavljeničkoga tima Molitvene zajednice „Božja pobjeda“ predvodio osmi dan duhovne obnove. On je u propovijedi dao poseban naglasak tome da mi kao kršćani ne možemo mijesati druge stvari s kršćanstvom jer je to nedopustivo.

Na blagdan Male Gospe svečanu sv. misu predvodio je fra Darko Tepert, gvardijan pazinskoga samostana, u koncelebraciji sa svim svećenicima Dekanata.

U svojoj homiliji fra Darko je istaknuo: „Marija se uvijek prikazuje kao mala, nezatna, siromašna. Ona veliča Boga, ona sve očekuje od Njega i nema ništa svoga. Spremna je uvijek prihvatići i vršiti volju Božju. Potpuno se predala svome jedinome

Gospodinu. Marija donosi blagoslov u svoj rod, donosi milost, donosi Boga. Dovoljno je nešto maleno da promijeni život, da promijeni povijest. Želio bih da postanemo svjesni toga malenoga u svakidašnjem životu jer u toj se malenoj svakidašnjici događaju promjene.“

Kruna je cijele Devetnice bila kada su svi svećenici Labinskoga dekanata nakon sv. mise krenuli u procesiji pred oltar Gospe Lurdske gdje su posvetili Bezgrešnom Srcu Marijinu sebe same, ali i sve svoje župe i župljane te na taj način posvetili cijeli Labinski dekanat. Vjernicima su podijeljene sličice s osobnom posvetom Srcu Marijinu te se nakon molitve nastavilo druženje uz domjenak u Pastoralnom centru blaženoga Miroslava Bulešića.

(LB)

Mala Gospa – početak boljega svijeta

Medju mnogim blagdanima Blažene Djevice Marije koje slavimo tijekom cijele liturgijske godine, u rujnu na poseban način slavimo blagdan Male Gospe ili Rođenje Marijino. Slavljenje ovoga blagdana seže u 5. stoljeće u Jeruzalemu, kada na mjestu njezine rodne kuće vjerni puk podiže crkvu posvećenu njenoj majci, svetoj Ani. Kao spomen na tu posvetu razvio se blagdan kojim štujemo rođenje Blažene Djevice Marije. Od 7. se stoljeća slavljenje rođenja Blažene Djevice Marije proširilo i na zapadu.

Iako je uobičajeno da svetcima slavimo rođenje samo za vječnost, Marija, zbog njene uloge u Božjem planu spasenja, ima tu čast da i njeno rođenje za ovaj svijet slavimo blagdanom. Osim Blažene Djevice, ovu čast imaju još samo naš spasitelj Isus Krist – čije rođenje slavimo na Božić, te sv. Ivan Krstitelj, za kojega je Isus rekao da od njega nema većeg rođenog od žene.

Kako nam donosi predaja, roditelji Blažene Djevice Marija bili su Joakim i Ana, pobožni Židovi koji su živjeli u iščekivanju pojave obećanoga Mesije. Dugo nisu mogli imati potomstva, a Bog je njihovu vjernost i ustrajnost u molitvi nagradio rođenjem One koju je Bog od vječnosti u svom promislu odabrao da bude početak boljega svijeta, rođenjem Majke našega Spasitelja Isusa Krista.

Proslava 73. obljetnice mučeništva bl. Francesca Bonifacia

Na blagdan blaženoga Francesca Bonifacia, 11. rujna ove godine, u Krasici je održana svečana koncelebrirana sveta misa.

Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Mladen Pranjić, a koncelebrirali su: vlč. Mladen Juvenal Milohanić, vlč. Miroslaw Paraniak i vlč. Dragutin Petrović.

U vrlo nadahnutoj homiliji vlč. Mladen Pranjić istaknuo je da nas i blaženoga Francesca povezuje Isus Krist, Isus za kojega je on živio i umro te je svima prisutnima postavio pitanje: „Živiš li danas za Isusa, za Boga?“ Rekao je da su blaženi oni ljudi u kojima se Bog vidi; kršćanstvo nije teorija, kršćanstvo treba živjeti. Da bismo bili pravi svjedoci i da bi drugi mogli to vidjeti, treba Boga staviti na prvo mjesto, biti beskom-promisni, dosljedni, težiti za svetosću. Treba imati hrabrost za živjeti i propovijedati Evandjelje.

Blaženi je Francesco blaženik jer je bio svet svećenik, a zatim mučenik. Bio je svet u obavljanju župničke službe – sve je obavljao jako dobro, odgovorno, savjesno i predano, s ljubavlju i osmjehom.

„Po zagovoru blaženoga Francesca, Gospodin nam danas odgovara na važna životna pitanja, želi nam pomoći u svom konkretnom egzi-

stencijalnom životu, u problemima, dati pouku za svoj život“, rekao je propovjednik te nastavio: „blaženom Francescu isto je bilo teško u životu, imao je svoj životni križ, ali imao je pouzdanje u Boga, utjecao se njemu i vjerovao da će mu dati snage, imao je pouzdanje i nepokolebljivu vjeru u Božju providnost. Kad mu je bilo teško, nije očajavao, nego je vjerovao da što Bog dopušta, uvijek je za naše dobro.“

Još je kao mladić blaženi Francesco marljivo radio i unatoč teškoćama bio dobar, pomagao je drugima, sa svima je bio prijatelj, nije želio ulaziti u rasprave, političke polemike, u svakom je čovjeku video Isusa Krista, tako da su ga već tada zvali *dobricom*, svetim, prepoznавši u njemu duboku pobožnost, blagost, uslužnost i poniznost. Svima je oprاشao, nije ogovarao.

Tijekom svoga života kao svećenik, blaženi Bonifacio živio je za Isusa, za svoj narod, za svoje stado, za svoju župu. Nije želio izgubiti vjeru, odnos sa živim Bogom. Pomagao je i molio za druge, u svakome je vidio Božje dijete.

Znao je reći: „Putnik sam, hodočasnik sam na ovom svijetu.“

Vlč. Pranjić zatim je upitao sve nazočne: „Jesmo li pripravni gledati

Boga u lice? Jesmo li sa svakim u miru?“

Na kraju nas je sve pozvao da tražimo zagovor blaženoga Francesca, da molimo Boga, da budemo ustrajni u vjeri, da budemo sveti te da živimo i propovijedamo Evandjelje.

Nakon homilije vlč. Mladen Juvenal Milohanić izrekao je osnovne biografske podatke o Blaženiku te je naglasio da se u svojoj svećeničkoj službi posebno isticao u odgoju i pastoralu mlađih preko Katoličke akcije. Bio je cijenjen kao vrstan isповjednik i propovjednik. Blaženi Francesco rođen je 1912. g. u Piranu, 1936. g. u Trstu zaređen je za svećenika, a svećeničku je službu obavljao u Piranu, Novigradu i Krasici.

Nestao je pod tragičnim okolnostima 11. rujna 1946. g. dok se vraćao pješice iz Grožnjana gdje se pošao isповjediti kod subrata don Pina Rocca, tamošnjega župnika. Presreli su ga pripadnici tadašnjih snaga i odveli u nepoznato. Njegovo tijelo nije nikada nađeno, a postoje nekoliko varijanti gdje je zakopano.

Proglašen je blaženim 4. 10. 2008. g. u katedrali sv. Justa u Trstu.

Svečanosti euharistijskoga slavlja pridonio je župni zbor iz Krasice. Nakon svete mise, ispred crkve nastavljeno je druženje uz kolače i piće.

(Valerija)

Misli iz duhovnog dnevnika bl. Francesca Bonifacia

Dan prolazi i ne vraća se

Smrt će doći. Mislim da nije tako daleko. Život je prolazak zemljom. Zemlja nije mjesto našeg boravka već izgnanstvo. Dani boravka na zemlji izbrojani su. Dobre upotrebljavajmo vrijeme, o njemu ćemo polagati račun na sudu. Kako upotrebljavati vrijeme? Jao nama ako smo ga zloupotrijebili. Blago pak nama ako smo shvatili vrijednost vremena za vječnost. Molimo svakog dana da shvatimo značenje vremena za vječnost. Ne znamo koliko dana imamo pred sobom, možda mnogo, ali možda i jako malo. Budemo li ih imali mnogo, za mnoge ćemo odgovarati. Budemo li ih imali malo, jednako ćemo i o njima polagati račun. Ali ne znamo ni približno koliko će ih biti. I zato brzo učinimo sve što nedostaje savršenstvu; kad se nađemo u agoniji pred smrti, nećemo imati vremena za kajanje i popravak. A to će onda biti sama gorčina. A kakvi ćemo biti u tim trenutcima ako provedemo život loše? Današnji je dan prošao i ne vraća se više - tako glasi jedna od večernjih molitava. Kako bi nas morao zamisliti taj izraz; dan prolazi i ne vraća se!

(Gorica, 8. travnja 1933.)

Žrtva će od Boga biti nagrađena

Oduprijeti se na početku! Kad se s poteškoćama suočimo, izgleda teško, ali kad probijemo led, sve krene lakše. Svakog dana treba ponovno započinjati, ali i tako živjeti kao da nam je svaki dan posljednji.

Kad je s nekim poslom spojena žrtva, budimo uvjereni da ju je dopustio Gospodin. Jednako tako budimo uvjereni da će žrtva od Boga biti nagrađena.

(Krasica, 6. ožujka 1946.)

Kako bi osvojio mlade duše, dovoljna je dobra volja i nesebična požrtvovnost

Današnji je dan posvećen apostolu mlađeži sv. Ivanu don Boscu, zapazio sam njegovu misao o apostolatu

s mlađima: kako bi se osvojilo mlađe duše, dovoljna je dobra volja i nesebična požrtvovnost.

Za moj pastoralni rad vrlo je važno da usmjerim svoje djelovanje prema trima skupinama osoba koje su ujedno i najpristupačnije, a to su djeca, siromašni i bolesnici.

Djeca: do njih nije lako doći iz razloga što roditelji prvenstveno brinu za njihovu hranu i odijevanje, a vrlo malo za dušu. Ono što nauče na vjeronomu, ne nastavljuju u obitelji. Jedan gradi, drugi razgrađuje. Moram bolje upoznati sredinu u kojoj žive. Kako velik utjecaj ima duhovna baština u obiteljima!

Siromašni: siromašnih ima dosta, ali najviše njihovom krivnjom. Kad bi više vodili brigu o svome domaćinstvu, mogli bi bolje živjeti. A mnogi se žele izjednačiti s dobrostojećima pa idu po zabavama, luksuzno se nose, a s druge strane oskudijevaju.

Bolesnici: do njih je najlakši pristup. Dok je s mlađima utješnje raditi, starci ponajviše očekuju smrt. O drugome životu imaju nejasnu sliku. Kad bi barem znali cijeniti boli!

(Krasica, 31. siječnja 1946.)

Nemoj zapovijedati drugima što nisi kadar sam učiniti

Ponekad se dogodi da bez razloga stanemo, a ne znamo zašto. Izgleda kao da ne možemo naprijed. Kako smo jadni! Često ponavljamo izreku: ne čini drugima što ne bi želio da drugi čini tebi. Bi li se taj izraz mogao i izokrenuti? Nemoj zapovijedati drugima što nisi kadar sam učiniti. Da i ne. Liječnik propisuje lijek koji sam nije kušao, a nada se da i neće. Dakle: postoje duhovni lijekovi potrebni svima, ali najprije ih treba kušati duhovni voda.

(Krasica, 13. veljače 1946.)

Ono što vrijedi u svećeničkom životu jest žrtva

Dani tako jednolično teku. Po čemu se jedan od drugoga razlikuje? Sko-

ro ni po čemu. A napredak u svetoštvi? Bojim se da moj svećenički život od nekog vremena izgleda vrlo aktivan dok, s druge strane, duhovno izgleda prazan, mehanički samo da prođe vrijeme. Do kada će biti tako? Moram svećenički život približavati Bogu kratkim usrdnim molbama i duhovnom pričešću.

Koje li razlike od jednog do drugog mesta! Ovdje da podđem, mlađe ne bi ni zapazili, dok me se u Novigradu i sada, nakon gotovo sedam godina, sjećaju i uvijek očekuju. I danas bi se još moglo obnoviti i nastaviti što je bilo onđe. Uzalud! Kako je velika razlika od jednog do drugog mesta. Radi se o stupnju kulture, naobrazbe i roditeljskom odgoju. Tko zna što bih morao učiniti da zadobijem povjerenje i priateljstvo s ovim mlađima koji misle jedino na igru, ples i pušenje?

Ponekad izgleda da propovijed slušatelje ostavlja jednake prije i poslije. Međutim, vrijedi i obratno. Duh puše gdje hoće! Kad ga se ne čeka, dođe: nadahnute i poticaj milosti i dogodi se što se danas dogodilo - osjeti se oduševljenje, zanos i uvjernjivost, riječ je o Božjem djelu. Propovijedi treba spremati, studirati i izgovoriti uz žrtvu. Ono što vrijedi u svećeničkom životu jest žrtva.

(Krasica, 10. veljače 1946.)

Papa ekumenskom patrijarhu uputio pismo o relikvijama sv. Petra

Upismu koje je poslao ekumenskom carigradskom patrijarhu Bartolomeju I. papa Franjo objasnio je zbog čega mu je darovao nekoliko komadića relikvije svetoga Petra

„U miru, koji proizlazi iz molitve, osjetio sam da bi imalo veliku važnost kad bi nekoliko komadića relikvija apostola Petra bilo stavljeno uz relikvije apostola Andrije“ – tim je riječima u pismu Bartolomeju I., ekumenskom carigradskom patrijarhu, papa Franjo objasnio značenje dara nekoliko komadića relikvije svetoga Petra, koji je 29. lipnja, na kraju mise svetkovine svetih Petra i Pavla, predao šefu izaslanstva ekumenskoga patrijarhata, nadbiskupu Jobu di Telmessosu.

„Povjerovao sam da mi je ta misao došla od Duha Svetoga koji na tako mnogo načina potiče kršćane da ponovno pronađu puno zajedništvo za koje je Isus molio uoči muke“ – napomenuo je Papa te objasnio: „To je gesta koja želi biti potvrda puta koji su naše Crkve prošle kako bi se približile jedna drugoj; puta koji je katkada zahtjevan i težak, ali koji prate očiti znakovi Božje milosti.“

„Nastavak hoda na tom putu“ – napisao je papa Franjo u pismu patrijarhu Bartolomeju I. – „zahtijeva iznad svega duhovno obraćenje i obnovljenu vjernost Gospodinu koji od nas želi veće zauzimanje te nove i hrabre korake. Teškoće i neslaganjā ne smiju nas odvratiti od naše dužnosti i naše odgovornosti kršćanā, ponajviše kao pastira Crkve, pred Bogom i pred poviješću.“

U pismu je Papa podsjetio na povijest pronalaska groba svetoga Petra te istaknuo kako je tradicija Rimske Crkve uvijek svjedočila da je apostol, nakon mučeništva u Neronovu cirkusu, bio sahranjen na obližnjem grobištu vatikanskoga brežuljka te da je njegov grob ubrzo postao mjesto hodočašća. Na mjestu groba car

Konstantin dao je podići vatikansku baziliku posvećenu svetom Petru.

„U lipnju 1939. godine, odmah nakon izbora za papu, moj je prethodnik, Pio XII., odlučio započeti iskapanje ispod vatikanske bazilike, koje je u početku dovelo do pronalaženja točnoga mesta na kojem je apostol bio sahranjen. Poslije, 1952. godine, ispod glavnoga je oltara u bazilici otkrivena grobna niša u blizini crvenoga zida koji potječe iz 150. godine, prekrivena brojnim dragocjenim natpisima, među kojima je jedan vrlo važan, napisan na grčkom jeziku, a glasi Πέτρος ενι, ‘Petar je ovdje’.“

„U toj su niši“ – nastavio je papa Franjo u pismu – „bile kosti koje se opravdano mogu smatrati kostima apostola Petra. Od tih relikvija, koje se sada čuvaju u nekropoli ispod bazilike svetoga Petra, sveti je papa Pavao VI. devet komadića želio čuvati u privatnoj kapeli papinskoga stana u Apostolskoj palači. Ti su komadići stavljeni u brončani relikvijar s natpisom *Ex ossibus quae in Archibasilicae Vaticanae hypogeo inventa Beati Petri apostoli esse putantur*, ‘Kosti pronađene u zemlji ispod vatikanske bazilike, koje se smatraju kostima svetoga Petra apostola’.“ „Upravo sam taj relikvijar“ – objasnio je Papa – „želio darovati Vašoj Svetosti i voljenoj carigradskoj Crkvi koju vodite u velikoj odanosti.“

„Nadahnuće mi je za taj dar“ – nastavio je Papa – „došlo dok sam razmišljao o našoj uzajamnoj odlučnosti da zajedno nastavimo ići prema punom zajedništvu i dok sam zahvaljivao Bogu za dosad postignut napredak, otkako su se, 5. siječnja 1964. godine, papa Pavao VI. i patrijarh Atenagora susreli u Jeruzalemu. Tom je prigodom Atenagora papi Montiniju darovao ikonu na kojoj su prikazana zagrljena braća Petar i Andrija, ujedinjeni u vjeri i ljubavi prema njihovu zajedničkom Gospodinu.“

Ta ikona, koja je po želji pape Pavla VI. danas izložena u Papinskom vijeću za promicanje jedinstva kršćana, za nas je postala proročki znak obnove vidljivoga zajedništva među našim Crkvama, kojemu mi težimo i za koje se molimo i revno radimo“ – istaknuo je Papa.

„Ponovno ujedinjenje relikvijā dvojice braće apostola moći će biti također stalni poziv i ohrabrenje kako, na tom putu koji se nastavlja, naša razilaženja ne bi više bila prepreka našem zajedničkom svjedočenju i evangelizatorskom poslanju u služenju ljudskoj obitelji koja je danas u napasti izgradnje potpuno svjetovne budućnosti, budućnosti bez Boga“ – istaknuo je na kraju pisma papa Franjo.

(Vatican news)

Jubilej crkve Gospe Žalosne u Murinama

Ovogodišnji spomandan Blažene Djevice Marije Žalosne kojemu je posvećena crkva Gospe Žalosne u Murinama bio je u znaku vrijednog jubileja. Naime, prošlo je četvrt stoljeća otako je sagrađen pastoralni centar u umaškom prigradskom naselju Murine. Svečano misno slavlje predvodio je negdašnji umaški župnik preč. Sergije Jelenić koji je jedan od najzaslužnijih što je to sakralno zdanje napokon izgrađeno, četiri desetljeća nakon rušenja umaške crkve. Na to je u uvodu svoje propovjedi podsjetio i predvoditelj svečane euharistijske službe, u koncelebraciji s nekoliko svećenika umaškog dekanata i mjesnog župnika Josipa Grpcu.

U svojoj homiliji, govoreći o Blaženoj Djevici Mariji, preč. Jelenić je istaknuo da je Marija majka Isusa Krista koji dolazi spasiti čovjeka, a to se ne događa bez križa. Isus će po muci i smrti prisjeti k slavi uskrsnuća – pobijedit će zlo, đavla, nadvladati smrt. I dok je umirao na križu misli na spas čovjeka: svojoj Majci povjerava učenika, Crkvu, sve ljude, a učenika upućuje na Majku koja nije samo Isusova majka – nego i Majka svih ljudi. I zato Marija podno Isusova križa trpi kao majka promatrujući svoga Sina koji umire. Mač boli probio je Marijino srce. Ona i pod križem zna da se njezin Sin žrtvuje za spas svih ljudi i zato je žalosna i trpi zbog svakog

čovjeka koji i dalje ustraje u zlu, od-bija pokajanje. Ona je Majka Božja Žalosna i danas, ako mi, njezina djeca, odbijamo njezina Sina Isusa, ako ne želimo promijeniti svoj život i vratiti se Bogu. Pozvani smo da se pokajemo, izmirimo, oprostimo drugima, druge molimo za oprost i da po sakramantu pomirenja započnemo živjeti novim životom koji će obilovati ljubavlju, mirom, radošću. Učinimo svi mi, da barem zbog nas Marija više ne bude Žalosna već Radosna, zaključio je preč. Jelenić svoju nadahnutu homiliju.

Poslije mise, u ime domaćina, svima koji su sudjelovali u ovom slavlju zahvalio se župnik vlč. Josip Grbac, da bi se zajedništvo vjernika nastavilo i nakon misnog slavlja uz domjenak koji je priredila župna zajednica iz Murina u perivoju crkve.

Podsjetimo, jedan od mnogo-brojnih umaških sakralnih spomenika - crkva sv apostola Jakova i Bartolomeja „zbrisana“ je do temelja nakon pet stoljeća postojanja. Izgrađena početkom 14. stoljeća, bila je poznata i po djelovanju Bratovštine sv. Jakova, čiji su članovi skrbili o njoj. Tu je obvezu Bratovština potom povjerila redovnicima - Slugama Marijinima, od 1343. godine. 1573. godine, izgradnjom kapelice Majke Božje od Žalosti koja se nalazila unutar crkve, s vremenskim odmakom crkvu imenuju u - crkvu Gospe Žalosne. Svim je situacijama i režimima odolijevala do

1954. godine kada je komunistička vlast odlučila ukloniti crkvu zbog novogradnje na sjecištu sadašnje Trgovačke i Ulice 1. svibnja. Obećanje ondašnje vlasti da će izgraditi novu crkvu ostvareno je ustrajnim i mukotrpnim nastojanjem umaške župe i Biskupije Porečke i Pulsko s jedne, te ondašnje općine Buje s duge strane. Marom ondašnjeg umaškog župnika preč. Sergija Jelenića, kamen temeljac kojeg je za novu crkvu u Murinama blagoslovio biskup Antun Bogetic položen je uoči blagdana Rođenja BDM - Male Gospe, 6. rujna 1992. godine. Iste godine su počeli i radovi na izgradnji crkve koji su završeni u svibnju 1994. godine, a na veliko zadovoljstvo i oduševljenje vjerničkog puka biskup Bogetic je novosagrađenu crkvu blagoslov 29. svibnja iste godine.

Punih 25 godina vjernici ovog dijela Istre dolaze u Gospe Žalosne u Murinama gdje pronalaze potrebitu duhovnu okrjepu.

(Mijat Gavran)

Svečana proslava blagdana sv. Eufemije u Rovinju

Blagdan sv. Eufemije, zaštitničce grada Rovinja i rovinjske župe i ove je godine izuzetno svečano proslavljen, u ponедjeljak, 16. rujna 2019. godine. Jutarnju svetu misu u 8.00 sati predvodio je mons. Vilim Grbac, župnik. Misu

na talijanskom jeziku, s početkom u 9.00 sati predvodio je prof. dr. sc. Markus Tymister, profesor na sveučilištu sv. Anzelmo u Rimu i župnik u Hamburgu. Večernju svetu misu u 18.00 sati predvodio je mons. Ivan

Milovan, biskup porečki i pulski u miru.

Svečano misno slavlje s početkom u 11.00 sati, na kojem je sudjelovalo 15 svećenika te brojni hodočasnici, predslavio je biskup porečki i pulski, mons. Dražen Kutleša, a propovijedao tajnik Apostolske nuncijature mons. Janusz Stanisław Błachowiak. Misno slavlje animirao je župni zbor sv. Eufemije.

Uvodnim pozdravom koncelebrante i okupljene hodočasnike pozdravio je rovinjski župnik, mons. Vilim Grbac. On je posebnu dobrodošlicu izrazio biskupu porečkom i pulskom mons. Draženu Kutleši, tajniku Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj mons. Januszowi Stanisławowi Błachowiaku te predstavnicima Grada Rovinja, gradonačelniku Marku Paliagi, predsjedniku gradskoga vijeća i suradnicima.

U prigodnoj homiliji mons. Janusz Stanislaw Blachowiak izrazio je svoju zahvalnost što ima priliku držati homiliju u prekrasnoj rovinjskoj crkvi, za njega jednom od najljepših gradova Hrvatske.

Mons. Blachowiak u svojoj nadahnutoj homiliji, osvrnuvši se na priču o mudrim i ludim djevicama naglasio je kako nas sv. Matej na jednostavan a opet zahtjevan način, govoreći o smislu našeg života i susretu s Bogom, poziva da slijedeći mudre djevice živimo svoje sada i bdijemo da nas susret s Gospodinom ne zatekne nespremne.

Uzor mudre djevice je i djevica i mučenica sv. Eufemija. Iako nisu svi pozvani na mučeništvo polaganja vlastitog života, svi smo i danas pozvani biti svjedocima vjere nutarnjim žrtvovanjem koje se očituje u kreponom životu i obdržavanju Božjih zakona. To nam svjedoče mnoge majke i očevi u obiteljima koji se žrtvuju za svoju djecu, vrijedni i predani radnici i studenti, pošteni poslodavci i svi oni koji se na bilo koji način žrtvuju za opće dobro.

Na kraju je mons. Blachowiak naglasio da je sv. Eufemija mučenica koju časte i Katolička i Pravoslavna Crkva, te je ona svetica nepodijeljene Crkve što nas sve podsjeća na Isusovu želju „da svi budu jedno“ (Iv,7), to je put koji je želio sam Isus i to je svrha ekumenizma. Homiliju je zaključio molitvom zaštitnici grada Rovinja, ali i zaštitnici kršćanskog jedinstva, da nam pomogne živjeti u slozi i ljubavi sa svima.

Na kraju misnog slavlja biskup i koncelebranti, a potom i rijeka hodočasnika prošla je oko sarkofaga sv. Eufemije, koja već dugi niz stoljeća privlači vjernike upravo snagom svoje vjere.

(Tekst: Tatjana Uljanić
Foto: Danijela Fattorich)

Tko je bila sveta Eufemija?

Udoba cara Dioklecijana bilo je mnogo zatvaranih, proganjanih i ubijenih kršćana, među njima našla se i mlada djevojka po imenu Eufemija, iz maloazijskog grada Kalcedona.

Rođena je oko 290. godine, u uglednoj patricijskoj obitelji. Kao petnaestogodišnjakinju uhićuju je Dioklecijanovi vojnici i, budući da se ne odriče kršćanstva, muče je na razne načine, osobito okrutno na kotaču. Kad i nakon toga ostaje vjerna Kristu bacaju je lavovima, koji je usmrćuju, ali ne proždiru tijelo.

O životu svetice ne postoji puno povijesnih podataka, ali je izvjesno da je umrla 16. 09. 304. godine. Tijelo mučenice sačuvali su kalcedonski kršćani, sve do 620. godine, kada grad osvajaju Perzijci. Sarkofag sa tijelom sv. Eufemije prenesen je tada u Carigrad, i smješten u veleribnu crkvu, koju je u njezinu čast podigao car Konstantin. 800. godine na vlast dolaze ikonoklasti (protivnici štovanja slika), pa kršćani ponovo sklanjavaju relikvije sv. Eufemije.

Što se dalje točno događalo, teško je reći, predaja kaže da je, nakon velikog nevremena, u zoru .07 .13 800. godine do obale pred Rovinjom dopluto mramorne sarkofag. Mnogi Rovinjani pokušavali su dovući sarkofag do crkvice Sv. Juraja, ali nikome to nije polazilo za rukom.

Tek je maleni dječak, po zagovoru sv. Eufemije, sa svoje dvije kravice uspio dopremiti sarkofag na brežuljak.

Dolazak sarkofaga do Rovinja bilo je za njegove stanovnike čudo, pa sv. Eufemiju počinju štovati kao svoju zaštitnicu. Blagdan sv. Eufemije slavi se 16. rujna.

(Slobodan Hercigonja)

Proslava Majke Božje Supetarske

Nakon prošlogodišnje proslave 25. obljetnice povratka pavlina u Sv. Petar u Šumi, ove je godine župa, u zajedništvu s mnogim hodočasnicima, proslavila 25 godina od obnove čašćenja Majke Božje Jasnogorske, Supetarske. Naime, slika Majke Božje nepoznatoga je autora i nepoznatoga datuma nastanka i vjerna je preslika slike Majke Božje Jasnogorske prije hutskoag napada na jasnogorski samostan 1640. god. Slika u supetarskoj crkvi na Badnjak 24. prosinca 1721. godine proplakala je krvavim suzama. Nakon utvrđivanja čuda, biskupijska je komisija, na čelu s porečkim biskupom Gašparom de Negrisom, naredila obrisati suze. Od toga trenutka sve do ukinuća pavlinskog samostana u Sv. Petru 60 godina kasnije dogodila su se mnoga čuda. Najveće je čudo bilo da je dotad nepoznata slika postala ciljem hodočašća i zavjeta. Danas su nam poznata mnoga čuda iz toga vremena, kao i pojedinosti zavjetnih darova. Ukinućem samostana, pobožnost je Majci Božjoj naglo prestala. Nju je pokušao obnoviti vlč. Ivan Marija Žufić nakon II. svjetskog rata. On je dao popraviti i obnoviti sliku i okvir, kao i napraviti posebno osvjetljenje slike. Isto tako, župu je posvetio Majci Božjoj 1946. god. Nakon njegova nagla odlaska štovanje Majke Božje na velikom oltaru nekako je prekinuto. Povratkom pavlina 1993. godine vraća se i trud oko pobožnosti pavlinskoj Gospi, tako da je 1994. godine vraćena i procesija, uvedene su Trodnevnice, a crkva se napunila Marijinim štovateljima. Velik poticaj pobožnosti Majci Božjoj dao je i fra Danijel Hekić, franjevac iz Sv. Petra u Šumi koji je 2009. godine preminuo na glasu svetosti. Do danas se skupilo oko 100 zavjetnih darova, kao i mnoga svjedočanstva uslišanih molitava.

Ove je godine sv. misu predvodio vlč. Darko Zgrablić. Nakon po-

zdravnoga govora župnika fr. Ivana Šarića, vlč. Darko kako je lijepo u nadahnutoj propovijedi objasnio da štujući sliku, *ne štujemo umjetničko djelo, nego onoga koga ta slika predstavlja*. Kao što noseći slike najmilijih u novčaniku, ne nosimo njih, već uspomenu na njih. Tako štujući sliku, *štujemo onoga koga ona predstavlja, Mariju Majku Isusovu i našu*. Sve nas je potakao na veću pobožnost Isusovoj Majci kojoj njen Sin nikad neće reći ne. Kratko je iznio i povijest slike, kao i svoj doživljaj svetišta na Jasnoj Gori u gradu Czestochowa u Poljskoj.

Nakon mise uslijedila je procesija u kojoj su ove godine sliku nosile časne sestre Milosrdnoga Isusa i službenice Euharistijskoga Srca Isusova i Marijina *Omnia Deo*. Naime, običaj se ustalio tijekom nekoliko godina da sliku nose jedne godine časne sestre, druge godine žene, treće godine djevojke. Misu i procesiju uzveličao je veliki župni zbor Župe sv. Petra.

Slika Majke Božje Jasnogorske latinizirana je ikona tipa *hodegatrica*, majka koja pokazuje put. Slika se prvi puta spominje kada je iz Jeruzalema prenesena u Carigrad, zajedno s mnogim svetinjama, što je organizirala sv. Helena u IV. stoljeću. U IX. stoljeću slika se nalazi u Carigradu, nakon čega je kao miraz prešla u vlasništvo jedne plemićke obitelji u Ukrajini. Nakon toga je 1382. godine predana na čuvanje pavlinima u samostanu na Jasnoj Gori u Poljskoj gdje se i danas nalazi. Prema predaji slika je naslikao sv. Luka, evangelist, na stolu Svetе Obitelji iz Nazareta. Jasna Gora jedno je od najvećih marijanskih svetišta na svijetu i godišnje ga pohodi oko 5 milijuna vjernika.

Preslike slike Jasnogorske Gospe nalaze se na još nekoliko mjesta u Hrvatskoj (npr. Lepoglava), ali samo je ova slika plakala krvavim suzama i tako zaslужila posebno štovanje.

Majko Božja, moli za nas!

(fr.GS)

Don Luka Pranjić otišao u misije

Unedjelju, 1. rujna 2019., tijekom večernjega euharistijskog slavlja u porečkoj katedrali, vlč. Luka Pranjić primio je misijski križ iz ruku porečkoga i pulskog biskupa mons. Dražena Kutleše, kao znak misijskoga poslanja i službe koju će uskoro započeti u Ekvadoru.

Misi su, uz predslavitelja mons. Kutlešu, dijecezanskoga ravnatelja Papinskih misijskih djela za Porečku i Pulsku biskupiju i labinskoga dekana preč. Mirka Vukšića, katedralnoga župnika i porečkoga dekana preč. Milana Zgrablića te više svećenika Porečke i Pulskih biskupija nazočili i nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u RH vlč. Anton Štefan te nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH vlč. Luka Tunjić. Mons. Kutleša u prigodnoj je homiliji, tumačeći riječ prisopobe iz Evandelja o zauzimanju prvih odnosno posljednjih mjeseta na gozbanu, istaknuo važnost poniznosti. Do Kraljevstva nebeskoga dolazi se samo služenjem drugima, samo čemo tako moći biti pozvani na Gozbu Gospodnju. Prava je veličina čovjeka upravo u poniznosti i služenju, upravo u tome duhu želimo dati podršku našem vlč. Luki, koji ovdje iz Istre odlazi u jedan siromašan kraj žećeći služiti ljudima koji su siromašni. Njegova će misija imati osamdesetak tisuća ljudi. On će ondje biti sam i trebat će ljudima navještati Evandelje i pokazivati kako čovjek treba biti ponizan i kako treba služiti drugim ljudima, rekao je mons. Kutleša. Malo je ljudi koji se odlučuju na taj korak jer ih tjera njihova vjera i želja da pomaže drugim ljudima. Gledanje i spoznavanje potreba drugih čini čovjeka velikim. Ovaj čin vlč. Luke neka svima nama bude poticaj da se zapitamo što mi činimo za potrebite.

U obredu primanja misijskoga križa, tijekom mise, biskup je blagoslovio misijski križ te ga predao novom misionaru.

Na kraju misnoga slavlja okupljenima se obratio vlč. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u RH. On je čestitao i zahvalio porečkom i pulskom biskupu mons. Kutleši što je dao dopuštenje vlč. Pranjiću da postane misionar. Istaknuo je da je davanje jednoga svećenika za potrebe

misijskoga djelovanja – dar vjere – u naviještanju radosne vijesti diljem svijeta. Prisjetio se još jednoga velikog čovjeka koji je s istarskoga poluotoka otišao služiti kao misionar u Južnu Ameriku, blagopokojnoga biskupa mons. Antuna Bogetića koji je, prije preuzimanja biskupske službe, služio kao misionar u Argentini. Upravo je on, kao prijatelj obitelji vlč. Pranjića, njemu bio uzor i poticaj da ide njegovim stopama, da bude dar vjere, poslušan Crkvi i biskupu. Istaknuo je da je vlč. Luka najmlađi misionar u Hrvatskoj. „Želim ti da budeš vjeran svećenik, onda ćeš biti i sjajan misionar, na ponos svima nama, mi u to vjerujemo, zato za te i molimo. Bogu zahvaljujemo što te imamo“, rekao je vlč. Štefan zahvalivši svima te poželjevši vlč. Pranjiću sretan put i uspješno i blagoslovljeno djelovanje. U svome obraćanju okupljenima vlč. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH, podsjetio je da se odlazak don Luke u misije događa u godini koja je obilježena dvama velikim misijskim događanjima: Izvanrednim misijskim mjesecom listopadom i Biskupskom sinodom o Amazoni. Oba događaja stavlju evangelizaciju i misije na prvo mjesto, ali evangelizaciju i misije u svjetlu Evandelja i izazova vremena u kojem živimo. Oba će događaja pomoći Crkvi u jačanju misijske svijesti i gradnji budućnosti na pravednjim i sigurnijim osnovama, rekao je vlč. Tunjić.

„Ja se večeras doista osjećam radošno jer shvaćam da sam dio nečega što me nadvisuje, nečega što me nadilazi. Imam milost biti dijelom toga“, rekao je vlč. Pranjić. „Zvijezda je ove večeri samo jedna, to je Isus Krist i mjesna Crkva koju vodi naš biskup Dražen, koja iz ljubavi prema drugoj mjesnoj Crkvi što trpi oskudicu, kao dar vjere šalje jednoga svećenika. Doista sam zahvalan što mi je Gospodin dao milost da mogu biti dijelom toga, ovoga poslanja, od kojega Crkva živi, raste, napreduje. Bog za to poslanje bira grešne i slabe ljudi kao što sam ja, upravo da bude očito, kako reče sv. Pavao, da ta čudesna snaga ne dolazi od nas, nego da dolazi od Gospodina“, rekao je vlč. Luka. Zahvalio je biskupu na dopuštenju da ode u ovo poslanje. Posebno je istaknuo radost što su mu

svojim prisustvom na toj misi podršku došli izraziti i mnogi župljeni iz svih župa gdje je dosad služio. Zahvalio je nacionalnim ravnateljima Papinskih misijskih djela RH i BiH te svima koji su ga dosad pratili molitvama te se preporučio i u buduće molitve.

Ovim velikim događajem za Porečku i Pulsku biskupiju, ali i za cijelu Hrvatsku službeno je započela priprema za mjesec listopad, koji je povodom 100. obljetnice Apostolskoga pisma pape Benedikta XV. *Maximum Illud*, papa Franjo proglašio Izvanrednim misijskim mjesecom za cijelu Crkvu.

Don Luka Pranjić rođen je u Puli 9. lipnja 1983. godine. Za svećenika je zaređen 9. lipnja 2007. godine. Kao mladomisnik prima službu odgojitelja u Pazinskom kolegiju, biva imenovan župnim vikarom u Umagu te upraviteljem župa Grožnjan, Krasica i Kostanjica. Godine 2009. imenovan je župnikom u mjestima Grožnjan, Krasica, Momjan, Kostanjica te Brda. Od 2011. godine župnik je u Novigradu i Dajli. Do kraja svoga djelovanja u Porečkoj i Pulskoj biskupiji bio je i predstojnik Katedetskoga ureda Porečke i Pulskih biskupija.

Po primanju misijskoga križa odlazi kao misionar u Ekvador, gdje će djelovati u gradu San Francisco del Milagro u biskupiji San Jacinto de Yaguachi. Don Luka pridružit će se brojci od 78 hrvatskih misionara i misionarki koji djeluju u 27 zemalja svijeta: u Africi 35, u Americi 27, u Oceaniji 4 i u Europi 13. Papinska misijska djela ustanove su Katoličke Crkve koja koordinira rad misionara u pomaganju braći i sestrama u misijskim krajevima – molitveno i materijalno.

(G. Krizman)

Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu

IZ PORUKE PAPE FRANJE ZA IZVANREDNI MISIJSKI MJESEC

Naša sinovska pripadnost Bogu nije nikada pojedinačni, nego je uvijek crkveni čin: iz zajedništva s Bogom, Ocem, Sinom i Duhom Svetim, mi smo, zajedno s mnogom našom braćom i sestrama, rođeni na novi život. Ovaj božanski život nije proizvod koji se prodaje – mi ne provodimo prozelitizam – nego bogatstvo koje treba darivati, prenosići i navještati: to je smisao poslanja. Taj smo dar besplatno primili i besplatno ga dijelimo s drugima (usp. *Mt 10, 8*), ne isključujući nikoga. Bog želi da se svi ljudi spase i prispiju spoznaji istine te iskuse njegovo milosrđe zahvaljujući Crkvi, sveopćem sakramentu spasenja (usp. *I Tim 2, 4*; DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 48).

Crkva je u misiji u svijetu: vjera u Isusa Krista daje nam vidjeti sve stvari u pravome svjetlu omogućujući nam da promatramo svijet Božjim očima i srcem; nada nas otvara vječnim obzorima božanskog života kojeg smo uistinu dionici; ljubav, čiji nam je predokus dan u sakramentima i bratskoj ljubavi, potiče nas ići sve do nakraj svijeta (usp. *Mih 5, 3; Mt 28, 19; Dj 1, 8; Rim 10, 18*).

Onaj koji ljubi nikad ne miruje, nešto ga tjeran da izlazi iz samoga sebe, privučen je i privlači druge, daruje se drugom i gradi odnose koji daju život. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svaki od nas je jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi. Čak i ako moj otac i moja majka lažima, mržnjom i nevjernošću izdaju svoju ljubav, Bog nikada ne opoziva dar života. Od vječnosti je predodređio da sva njegova djeca budu dionici njegovoga božanskog i vječnog života (usp. *Ef 1, 3-6*).

Ovaj nam se život daruje u krštenju, koje nam daje dar vjere u Isusa Krista pobjednika nad grijehom i smrću, preporađa nas na Božju sliku i sličnost i ucjepljuje nas u Kristovo tijelo, koje je Crkva. U tome smislu krštenje je dakle uistinu potrebno za spasenje jer nam jamči da smo, uvijek i svugdje, sinovi i kćeri u Očevoj kući, a nikada siročad, stranci ili robovi. Ono što je u kršćaninu sakramentalna stvarnost – čije je ispunjenje euharistija – ostaje poziv i određenje svakog muškarca i žene u očekivanju obraćenja i spasenja. Krštenje je ispunjeno obećanje Božjeg dara koje čovjeka čini sinom u Sinu. Mi smo djeca naših roditelja po tijelu, ali u krštenju nam je dano prvočno očinstvo i istinsko majčinstvo: nitko ne može imati Boga za Oca ako nema Crkvu za majku (usp. sveti Ciprijan, *De catholicae unitate Ecclesiae*: PL 4, 503 A).

I danas su Crkvi potrebni muškarci i žene koji, po svojemu krštenju, velikodušno odgovaraju na poziv da izađu iz vlastitoga doma, obitelji, zemlje, jezika i mjesne Crkve. Oni su poslani narodima, u svijet koji još nije preobražen sakramentima Isusa Krista i njegove svete Crkve. Navještajući Božju riječ, svjedočeći evanđelje i slaveći život Duha, oni pozivaju na obraćenje, krste i nude kršćansko spasenje uz poštivanje slobode svake osobe, u dijalogu s kulturama i religijama narodâ kojima su poslani. *Missio ad gentes*, koji je uvijek prijeko potreban Crkvi, daje tako temeljni doprinos procesu stalnog obraćenja sviju kršćana. Vjera u Isusovo uskršnje, poslanje u Crkvi primljeno na krštenju, zemljopisno i kulturno izlaženje iz sebe samoga i vlastitoga doma, potreba za spasenjem od grijeha i oslobođenjem od osobnog i društvenog zla, sve to zahtijeva poslanje koje doseže do samih krajeva zemlje.

Tako je u Božjem očinstvu i majčinstvu Crkve ukorijenjeno naše poslanje, jer je u krštenje utkano slanje koje je Isus izrazio u zapovijedi danoj nakon uskršnja: kao što je Otac poslao mene, ja šaljem vas ispunjene Duhom Svetim da pomirite svijet (*Iv 20, 19-23; Mt 28, 16-20*). Ovo poslanje je kršćaninova zadaća: nikome se ne smije uskratiti navještaj da je pozvan biti posinovljeno dijete Božje i prepoznati svoje osobno dostojanstvo i intrinsičnu vrijednost svakog ljudskog života od začeća do prirodne smrti.

Obnovljena Pedesetnica širom otvara vrata Crkve kako nijedna kultura ne bi ostala zatvorena u sebe samu i kako nijedan narod ne bi ostao izoliran, nego otvoren sveopćem zajedništvu vjere. Nitko ne smije ostati zatvoren u vlastito »ja«, u autoreferencijalnost svoje etničke i vjerske pripadnosti. Isusovo uskršnje razbijja uske granice svjetova, religijâ i kulturâ, pozivajući ih da rastu u poštivanju dostojanstva muškaraca i žena, prema sve dubljem obraćenju istini uskrsloga Gospodina koji svima daje istinski život.

Mariji našoj Majci povjeravamo poslanje Crkve. U jedinstvu sa svojim Sinom, od samog časa utjelovljenja, Blažena Djevica bila je u pokretu, puštala je da bude potpuno uključena u Isusovo poslanje, koje je podno križa postalo njezino vlastito: poslanje suradnje, kao Majke Crkve, u rađanju novih Božjih sinova i kćeri u Duhu i vjeri.

Završna faza Caritasova projekta izgradnje kuće za obitelj Marinić

Ravnatelj Hrvatskoga Caritasa i Hrvatske katoličke mreže mons. Fabijan Svalina posjetio je u utorak, 27. kolovoza obitelj Marinić kojoj je Caritas Porečke i Pulske biskupije osigurao zemljište u Bričancima pored Svetvinčenta te donirao sredstva za izgradnju kuće i rješavanje stambenoga pitanja. U Svetvinčentu ga je dočekao ravnatelj Caritasa Porečke i Pulske biskupije preč. Željko Zec.

Ivan Marinić i njegovo šestero djece prije tri su godine izgubili suprugu i majku Željku. Caritas Porečke i Pulske biskupije prepoznao je potrebe te obitelji te od 2016. pomaže obitelj Marinić, financijski i na druge potrebne načine. Kako bi trajno pomogli obitelji i riješili njihovo stambeno pitanje, u projekt skrbi za obitelj uključila se Porečka i Pulska biskupija te je obitelji osigurano zemljište u Bričancima pored Svetvinčenta, površine dva hektara, na kojem se gradi kuća za obitelj Marinić.

Gradnja kuće započela je u ožujku, a obitelj bi se u sljedećih mjeseci dana trebala privremeno nastaniti u jednoj od prostorija kuće dok cijeli

projekt ne bude dovršen. Ivan Marinić na darovanom je zemljištu već uredio dio zemlje za uzgoj povrća, podigao ogradu i drvene nastambe za svinje i ovce koje mu je nabavio Caritas Porečke i Pulske biskupije.

Prilikom posjeta obitelji, ravnatelj Hrvatskoga Caritasa mons. Fabijan Svalina istaknuo je kako je zadovoljan fazom u kojoj se trenutačno nalazi projekt izgradnje kuće.

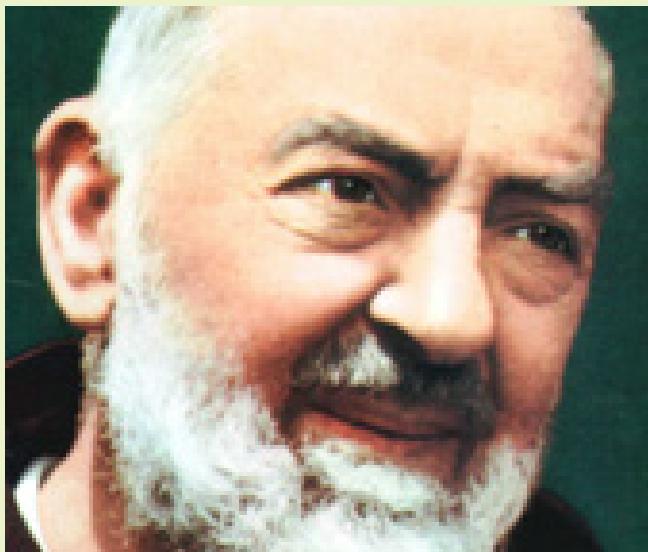
„Došao sam na poziv ravnatelja Caritasa Porečke i Pulske biskupije vidjeti u kojoj je fazi izgradnja kuće za obitelj Marinić. Hrvatski je Caritas u suradnji s drugim biskupijskim i nadbiskupijskim Caritasima prikupio određena finansijska sredstva za izgradnju ove kuće. Oduševljen sam ovom fazom u kojoj je kuća u potpunosti stavljena pod krov, napravljena je vanjska izolacija, a počeli su i unutarnji radovi. Sada želimo animirati javnost da se i drugi krajevi Hrvatske uključe u ovaj proces pomaganja obitelji Marinić kako bi obitelj mogla što prije useliti“, istaknuo je mons. Svalina.

Ravnatelj Caritasa Porečke i Pulske biskupije preč. Željko Zec rekao je kako su pred njima unutarnji radovi na kući.

„Obitelj će se useliti u priručnu prostoriju tijekom sljedećih mjeseci dana, a usporedno ćemo nastaviti s radovima u kući. Nadamo se da će do zime kuća biti useljiva. Trenutačno nas čekaju unutrašnji radovi i ovim putem pozivam sve one koji su u mogućnosti pomoći na bilo koji način da se jave biskupijskom Caritasu“, istaknuo je preč. Zec.

Relikvija sv. Padre Pija u Puli

Unedjelju, 22. rujna 2019., u župnoj crkvi sv. Antuna u Puli, biskup Dražen Kutleša, uz koncelebraciju preč. Sergija Jelenića, kancelara Biskupije, i fra Gabrijela Škibole, župnika domaćina, vodio je sveto misno slavlje pri čemu je blagoslovio relikviju sv. Padre Pija. Tom prigodom okupio se veliki broj vjernika, a misno slavlje je pjesmom popratio vokalno instrumentalni sastav Shalom. Relikvija sv. Padre Pija - njegova rukavica - postavljena je na trajno čašćenje svima koji posjete ovu crkvu. O jednom od najpoznatijih svetaca prošloga stoljeća, u nastavku donosimo tekst fra Bonaventure Dude.

Padre Pijo se rodio u seocu Pietrelcina, u beneventanskom kraju u Južnoj Italiji. Zvao se Francesco Forgione, ali ga kapucini nazivaju novim imenom – Pijo, a prezivaju po rodnom mjestu – «da Pietrelcina». Već kao dječačić, i poslije, odlikovao se tankoćutnom kršćanskom religioznošću. Osjetio je zarana poticaj da bude kapucin.

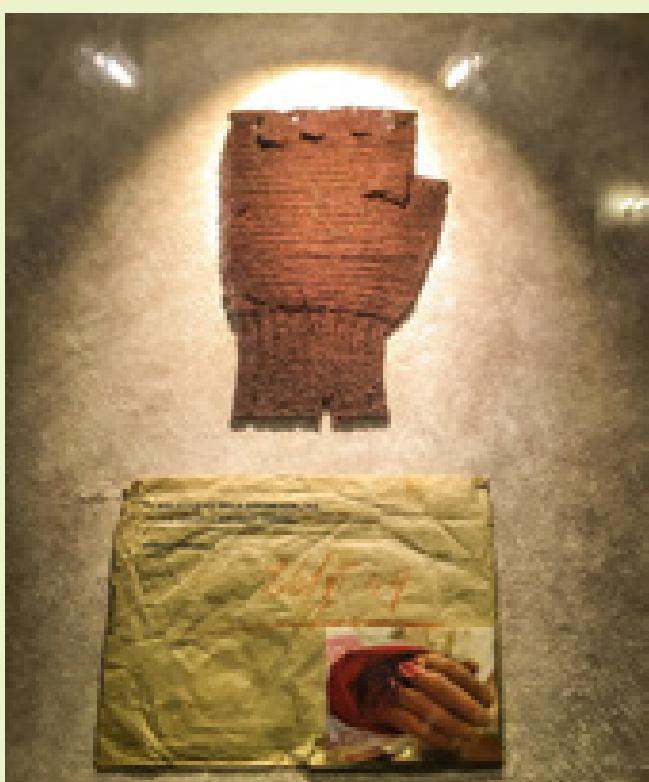
U siječnju 1903. godine nastupio je godinu kušnje, obučen u kapucinsku halju. Prve je zavjete položio u siječnju 1904. godine, a svećane i opet u siječnju 1907. Za svećenika je zaređen u Beneventu, 10. kolovoza 1910. godine. Iako je izgledao snažne konstrukcije, duže je poboljevao, čak je radi zdravlja morao i duže izbivati iz samostana. U rujnu 1916. godine namješten je u samostančić u gradiću San Giovanni Rotondo koji će po njemu postati glasovit.

Već je prije imao različitih izvanrednih mističnih iskustava koja su nam danas poznata, ali ih je pomno tajio. Vrhunac je to dostiglo u stigmatizaciji koja se dogodila u dva koraka. O tome saznajemo iz dva krajnje povjerljiva pisma što ih je iz poslušnosti napisao svom isповједniku. Prvi se doživljaj odvio između 5. i 6. kolovoza 1918. godine, i bio je više unutarnji. Ponajprije strašno bolan, a onda ga je svega obuzela neizreciva

«tišina» u kojoj se osjetio spremnim trpjeti sve što Bog od njega zatraži. Taj je doživljaj od osobite važnosti jer pokazuje kako Bog postupa s odabranicima potičući ih da, drage volje, slobodno, prihvate njegove pozive, pa makar to bilo i dugotrajno mučeništvo kakvo je bilo ovo u patra Pija. Te iste godine, 20. rujna, doživio je i opet jedno unutarnje iskustvo, ali s izvanjskim posljedicama: otada je kroz cijeli život nosio svete rane, poput Isusa, na rukama i nogama i desnom boku. Rane su mu stalno krvarile i boljele ga. Svetosti dakako pripada i to što je, pristajući na sve nutarnje muke, jedno samo molio i zaklinjao Isusa: da ga liši vanjskih znakova rana, kako bi ih mogao sakriti pogledu ljudi.

Dalje znamo njegov životopis. Kroz dalnjih pedeset godina njegov se život odvijao, kako svi ističu, između klecalja, oltara i isповјedaonice. Bio je dugočasni molitelj, pobudni služitelj svete mise, neumorni isповједnik. Dakako, nije izbjegavao ono svagdanje ljudsko druženje sa svojom samostanskom braćom kao i s tolikim ljudima s kojima se susretao u svom svećeničkom služenju. U svemu tomu bio je svetac, vrhunski ostvarivatelj temeljnoga zakona Božjega – ljubiti Boga nadasve, a bližnjega svoga kao samoga sebe.

Potpunjene tom životnom svetošću, rane patra Pija dobivaju tek pravu Božju potvrdu. Stoga ga je već papa Pavao VI., i sam kandidat oltara, nazvao «opečaćeni Božji predstavnik». Njegovo proglašenje blaženim novi je Božji pečat na sluzi svome patru Piju. Papa Ivan Pavao II. proglašio ga je blaženim 2. svibnja 1999., a svetim 16. lipnja 2002.

Blagoslov novoga križa na starom mjestu

Od pamтивjeka križevi na raskrižjima podsjećaju na Božju prisutnost, ali i na to da ne možemo kročiti kroz život bez križa. Tako je i u Župi sv. Petra i Pavla u Sv. Petru u Šumi, gdje nikad nije nedostajalo križeva krajputaša i kapelica krajputašica. Ipak, mnoge je od njih nagrizao Zub vremena pa je tako i križ u Kristanima, jednom od sela Sv. Petra, stradao u jednoj oluji, prelomio se napola. Zato je na isto mjesto postavljen prekrasan novi kameni križ. Mještani sela Kristani podigli su ga zajedničkim snagama, novoga, na istom mjestu. Blagoslovljen je na blagdan Uzvišenja Sv. Križa, 14. rujna 2019. godine. Blagoslovu su se odazvali brojni susjedi i pokazali kako im taj križ, na koji su od djetinjstva navikli, mnogo znači i da ga želete ostaviti svojim nasljednicima. Blagoslov je vodio fr. Gaudencije Spetić, kapelan u Sv. Petru, i istaknuo da

je ovaj križ pao, ali mi smo ga dignuli, kao što i sami padamo mnogo puta pod križem života, ali želimo se s pomoći Božjom dignuti i nastaviti dalje. Nakon blagoslova organizirano je zajedničko druženje i čašćenje.

Sveti Križu, spasi nas!

(fr.GS)

12. Maša po starinski

Unedjelju, 25. kolovoza 2019., u Svetom Petru u Šumi održana je 12. *Maša po starinski*, smotra starocrkvenoga pučkog pjevanja koja je i ove godine, uz već tradicionalne istarske izvođače, ugostila i više gostiju iz Hrvatske i inozemstva.

Maša po starinski svojim se kontinuitetom, a posebno izuzetnom povijesnom vrijednošću repertoara

te umjetničkom kvalitetom interpretacija, iz godine u godinu profilira kao jedna od referentnih manifestacija posvećena tom specifičnom glazbenom žanru. Taj jedinstveni etnomuzikološki glazbeni događaj, od iznimna kulturološkoga značenja za valorizaciju i očuvanje toga segmenta naše bogate baštine, koji je po mnogima i najznačajniji u smislu očuvanja našega kulturnog

identiteta, stigao je do svoga dvanaestog izdanja.

Sudjelovali su zborovi i vokalne skupine iz Istre, Zagreba, Virovitice, Dalmacije te iz Slovenije i Njemačke.

Program je započeo u jutarnjim satima kada je dio sudionika smotre glazbeno pratio svečanu misu poldanicu *pro populo* u supetarskoj župnoj crkvi sv. Petra i Pavla. Ta je misa u izravnom prijenosu bila emitirana na Hrvatskoj televiziji.

Poslijepodnevni je dio programa započeo večernjom misom koju je predvodio supetarski župnik o. Ivan Šarić, pavlin. Nakon mise uslijedila je smotra koju je i ove godine vodio etnomuzikolog Ivica Dundović, voditelj KUD-a Radovin u Zadarskoj nadbiskupiji.

Na samom kraju Smotre, okupljenima se obratio načelnik Mario Bratulić koji je izrekao prigodnu riječ zahvale te najavio sljedeću, 13. *Mašu po starinski*.

(G. Krizman)

Misa za početak školske godine u Pazinu

Povodom početka nove školske godine kao i svake godine Gimnazija i strukovna škola "Jurja Doblile" u Pazinu organizira za učenike, nastavnike i djelatnike škole u župnoj crkvi sv. Nikole u Pazinu.

Svetu misu predvodio je vjeroučitelj vlč. Bernard Jurjević koji je u propovijedi istakao važnost odrastanja "u mudrosti i dobi pred Bogom i ljudima". Zahvalna molitva išla umirovljenom ravnatelju prof. Josipu Šikliću te zazivna molitva Duhu Svetom za novu ravnateljicu Suzanu Poropat Božac. Čitanja su čitali prof. Melita Lukšić, vjeroučiteljica Loreta Rabar te molitve učenika maturantice 4. c razreda. Misi su prisustvovali učenici svih razreda koji pohađaju nastavu vjeronauka, njih oko 450. Na kraju svete mise bio je blagoslov učenika i njihovih školskih torbi uz želju da budu ispunjene dobrom ocjenama kojim će prethoditi marljivost, strpljivost i ustrajnost u učenju.

XVI. Koncert sv. Eufemiji

Unedjelju, 1. rujna 2019. godine na rovinjskom glavnom trgu održan je XVI. Koncert sv. Eufemiji.

Kao i svake godine, prve nedjelje u rujnu tim glazbenim događanjem Župa sv. Eufemije slavljenički započinje pripremu za proslavu zaštitnice grada.

Svečano misno slavlje u crkvi sv. Eufemije u 19 h predvodio je vlč. Jeronim Jokić, župnik u Boljunu, dok su glazbeno animirali sudionici koncerta.

Koncert, pod pokroviteljstvom Župe sv. Eufemije i Grada Rovinja, započeo je u 20,30 h nastupom mlade kantautorice iz Zadra Tee Vidačić. Nakon nje nastupio je rovinjski kantautor Davor Terzić kojem se u nastupu pridružila supruga Vesna Terzić koja je uz Slavka Nedića (glazbenoga urednika Hrvatskoga katoličkog radija) vodila program.

Uslijedio je nastup gostujuće glazbene skupine VITA NOVA iz Pakrac. Nakon njih nastupila je grupa POKLON, zatim kantautor iz Varaždina Antonio Tkalec i za kraj grupa SHALOM iz Pule, kojoj su se u posljednjoj skladbi pridružili svi izvođači.

Glazbenici koji su nastupili redovito animiraju misna slavlja u svojim župama, prate klanjanja i duhovne obnove. Grupa Shalom i Vita nova neprekidno djeluju preko 30 godina, a na koncertu su se predstavili autorskim skladbama.

Tradicionalni su koncert popularne duhovne katoličke glazbe i ove godine organizirali Vesna i Davor Terzić.

Novi apostolski nuncij mons. Lingua doputovao u Hrvatsku

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua doputovao je u petak 20. rujna 2019. godine u Zagreb. U Međunarodnoj zračnoj luci „Franjo Tuđman“, apostolskog nunciјa mons. Linguu dočekali su predsjednik Hrvatske biskupske konferencije i zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, generalni tajnik HBK-a i hvarski biskup mons. Petar Palić, tajnik Apostolske nuncijature u RH mons. Janusz Stanisław Błachowiak te načelnica sektora diplomatskog protokola Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Emilia Vučinić-Margeta.

Po dolasku, na pitanje, što zna o Hrvatskoj i Hrvatima, novi apostolski nuncij odgovorio je: "Došao sam ovdje kako bih upoznao. Jasno da je čovjek dosta pročitao o povijesti i o svetosti hrvatskog naroda tako vjernog Crkvi i tako bogate prošlosti. Većinu stvari trebam tek upoznati, dakle ovdje sam da bih prije svega naučio.

Ovdje sam kao Papin predstavnik. Bit će mi zadovoljstvo ojačati veze s hrvatskim narodom koji je jedan od najbližih Rimskoj Crkvi. Mislim da ću započeti polagano otkrivati bogatstvo, ljepote ove zemlje kojima sam se mogao diviti već silazeći iz zrakoplova."

(IKA)

90. obljetnica smrti bl. Egidija Bulešića

Na otočiću Barbana kraj Građa u svetištu Majke Božje gdje se, nakon ekshumacije u Puli, čuvaju posmrtni ostaci pulskoga mladića, sl. Božjega Egidija Bulešića (1905. – 1929.) povodom 90. obljetnice njegove smrti svečanu je misu s osmoricom svećenika predvodio 24. kolovoza postulator kauze franjevac o. Giovangiuseppe Califano.

Califano uz E. Bulešića ima još 150 kandidata Franjevačkoga reda koji su u postupku za beatifikaciju. U homiliji je prikazao mladića iz Pule kao laika koji je živio na herojskom stupnju kardinalnih i teoloških kreposti, kao uzora današnjim mladima. Na putu je prema oltaru, uz napomenu da „Bog ima svoje vrijeme“. Na svečanoj se misi okupilo više stotina Egidijevih štovalaca, ponajviše naših iseljenika u Italiji nakon II. svjetskog rata. Među njima bili su članovi Odbora za proglašenje blaženim, barjaktari Grada, predstavnici društvenih i katoličkih organizacija i talijanske mornarice. Štovatelji sl. Božjega stigli su i iz Galižane i Vodnjana te uzvratili hodočasnicima iz Italije koji su hodočastili putevima Egidija Bulešića 26. travnja. Slavlje je pratilo zbor „Sacro Cuore – Immacolata“ iz Pordenonea.

Nakon mise izložbu „90. obljetnica smrti sl. Božjega Egidija Bulešića“, koju je postavio vodnjanski župnik Marijan Jelenić, razgledao je postulator Califano, gradonačelnik Grada Dario Raugna i drugi uvaženi gosti. Održan je i sastanak članova Odbora za beatifikaciju s postulatorom Califanom. On je vrlo pozorno saslušao o mnogim inicijativama koje Odbor planira za što veću popularizaciju sl. Božjega Egidija. Članovi su isticali polifunkcionalnost njegove svetačke osobnosti: za obiteljski život, za apostolat djece, mladih, izviđača, radnika, vojnika, za mladenačku čistoću, u brizi za siromašne, za svećeničke kandidate, za bolesne, udaljene od vjere, za razumijevanje među na-

rodima jer je hrvatsko-talijanskih korijena.

Odbor za beatifikaciju prošloga je svibnja predložio Gradskom vijeću Grada da jedan most imenuje imenom Egidija Bulešića, što je radosno prihvaćeno. Na most je postavljena spomen-ploča. Gradonačelnik Raugna govorio je o motivima prihvatanja prijedloga. Iznio je životopis Egidija Bulešića i ustvrdio kako će sve njegove sugrađane most podsjećati na krepstan i uzoran život jednoga našeg suvremenika. Osim što će izložba o Egidiju biti trajno postavljena u studentskom kampusu u Puli u bivšoj bolnici u kojoj je Egidije umro, izložbu s ciljem popularizacije toga uzornog života već traže: Trst, Monfalcone, Ramuscello, Kopar i drugi. Popularizirat će se na stranim jezicima i na mrežnoj stranici, kako je predložio postulator.

Egidije je rođen u Puli 24. kolovoza 1905., kao treće od devetero djece Franje Bulešića i Marije Diritti. U djetinjstvu je čudesno prebolio upalu pluća. U tijeku Prvoga svjetskog rata evakuiran je u Wagnu i u Graz. Na zanat je išao u vojno brodogradilište Arsenal u Puli gdje je otac radio kao tehnički crtač. U večernjoj školi stekao je istu kvalifikaciju. U tadašnjem najvećem poduzeću u nas, s 13 tisuća zaposlenih, protivnih vjeri zbog širenja ateističkih ideja, Egidije je tijekom nekoliko godina sazrio u vjeri te postaje autoritet među radnicima i branitelj vjere. Istodobno se brine za pulske uličare koje preodgaja i upisuje u Katoličku akciju. Njegovo je geslo „Ja sam sretan“ što se vidjelo iz njegova djelovanja.

Vojni je rok služio 25 mjeseci u mornarici gdje je u očajnim uvjetima stekao velik ugled i povjerenje i preobrazio težak život mornara na ratnom razaraču „Dante Alighieri“ s posadom od 1300 časnika, dočasnika i mornara. I tu je pobijedio najokorjelije protivnike vjere i mora. Nakon odsluženja vojnoga roka, umjesto u pulskom Uljaniku, odlazi u Monfalcone jer se ne pristaje upisati u fašističku stanku. Stanuje kod

župnika i desna mu je ruka u svemu. Plaću dijeli na tri dijela: obitelji, trojici braće u sjemeništu i siromasima. U olujnom je vremenu za pohoda siromasima zaradio upalu pluća. Nakon bezuspješna liječenja u pulskoj bolnici, svetački je preminuo 25. travnja 1929.

Odmah se raširio glas o njegovoj svetosti. Talijanski isusovac o. Gabriele Navone napisao je bestseler „Nasmijani mornar“ koji je odmah doživio dvanaest izdanja. Kasnije je životopis napisalo više autora, a o njemu je pisalo i oko 250 novina. Nakon uspješnih postupaka za beatifikaciju u Trstu i Rimu, papa Ivan Pavao II. 7. srpnja 1997. proglašio ga je *venerabilis*, dostojnim naslijedovanja. Govori se o tisućama milosti po njegovu zagovoru. Više od dvadeset kardinala i biskupa izjasnilo se o njegovoj svetosti. Često se citiraju proročke riječi njegova župnika Antonija Santina nad grobom: „Danas ne treba roniti suze. Egidije više od oplakivanja zaslužuje da mu zavidimo. I da ga slijedimo. Ne treba ni moliti za njega. Naprotiv, očekujemo kišu njegovih milosti, njegov zagovor. Ne treba ni cvijeća. Cvijeće će samo niknuti iz zemlje koja ga skriva i na putevima kojima je išao sijući svoje divne kreposti s čudesnim primjerom. Na ovom grobu nije bogohulno reći: Isus Krist je u osobi Egidija još jednom prošao zemljom čineći dobro.“

Sekovanje – Glavosijek sv. Ivana Krstitelja

Pred crkvom Glavosijeka Ivana Krstitelja, nadomak Koromačna, u četvrtak, 29. kolovoza, proslavili smo spomendan mučeništva preteče Gospodinova, u ovom kraju nazvanoga Sekovanje.

Procesija je krenula s glavne ceste u 17 sati. Tridesetak se vjernika, predvođeno novim župnikom vlč. Blažom Bošnjakovićem, možeći Krunicu uputilo prema crkvi.

Sv. misa održana je na otvorenom, ispred crkvice, a župnik je približavajući lik Ivana Krstitelja, naglasio: „Prvo: Ivan Krstitelj bio je dosljedan Riječi Božjoj i zbog toga je izgubio glavu upozoravajući Heroda da je u trajnom grijehu. I mi se moramo obratiti i ostaviti se grijeha. Drugo: Herod je jako rado slušao Ivana i kada ga je slušao, uvelike se zbumio jer je Ivan bio jasan. Herod je osjećao da je to istina i da mu od nje gori srce. Ali tu je Herodijada koja mrzi Ivana jer joj mrsi račune i smišlja kako bi ga se riješila. Treće: Herod slavi rođendan. Želim reći kako postoji opasnost da se na ovakvim zabavama ljudi ‘uvale’ u nevolju. Riječ je Božja oštra, budimo svjesni toga. Pazimo što radimo. Kada organiziramo slavlja, neka ona budu u kršćanskom duhu.“

Na kraju propovijedi vlč. Blaž dao je poticaj: „Nama su pretci ostavili ovu crkvu posvećenu mučeniku Ivanu Krstitelju kao spomen svim naraštajima i to je nama snažan poziv da se u svojim obiteljima borimo za kršćanske vrednote, za pravednost, za pravu ljubav, za dobar bračni život i za poštivanje ljudskoga života od začeća do prirodne smrti.“

(LB)

Sjećanje na one čiji se bezimeni grobovi nalaze u velikim dubinama

Povodom Europskog dana sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima, u nedjelju, 25. kolovoza 2019. održana je komemoracija žrtvama kod jame Širočica, nedaleko crkve svete Lucije na Pazinskom Polju.

U povorci koju je molitvom predvodio župnik Željko Zec, sudionici su krenuli ispred crkve svete Lucije prema jami Širočica koja je udaljena oko sedamstotin metara.

O žrtvama bačenim u jame diljem Istre malo se govori i zna, ali to ne znači da ih nije bilo ili da su s godinama u narodu nestala sjećanja na te mučne događaje. Stoga župljani Župe svete Lucije Pazinske uz sjećanja i molitve jednom godišnje žele odati poštovanje onima čiji se bezimeni grobovi nalaze u velikim dubinama.

U jami Širočica život je skončalo, prema kazivanju još živućih svjedoka, četrdesetak zarobljenih talijanskih vojnika te domaći narodnjaci koji nisu bili po volji ondašnjim vlastima.

Kod same jame postavljen je 2015. godine drveni spomen-križ s natpisom: HRVATSKA SE SJEĆA I MOLI 1945. – 2015., uz koji se svake godine polaže cvijeće i svijeće.

Prisutnima se obratio Tomislav Ferenčić pročitavši pisano svjedočanstvo suvremenika onih dana (koji je želio ostati anoniman) o nemilosrdnim vremenima u kojima je bilo teško biti i ostati narodni i crkveni čovjek, a čiji je otac to doživio na vlastitoj koži i samo je čudom izbjegao smrt.

Svake je godine sve više sudionika ove komemoracije, a ove su se godine priključili i vlč. Josip Kalčić te vlč. Ivan Štoković.

Zaključnu je riječ komemoracije izrekao vlč. Željko Zec napomenuvši kako nijedan čovjek ne smije uzeti si za pravo drugoga čovjeka lišiti života jer mu ga nije ni dao, a mi koji smo ovdje, osjećamo potrebu moliti za stradale, kao i za one koji su im oduzeli život.

Obilna kiša, praćena jakom grmljavom, na mjestu komemoracije popratila je ovaj skup, a netko kasnije reče: „I nebo je plakalo“.

Mirjana Ferenčić

Katehetski dan Porečke i Pulsko biskupije

Ovogodišnji Katehetski dan za Porečku i Pulsku biskupiju održan je u četvrtak, 29. kolovoza u Auli Pazinskoga kolegija u Pazinu. Na susretu je sudjelovalo stotinjak vjeroučitelja, svećenika, redovnica, župnih kateheta (animatorka) i odgojiteljica u vjeri. Nakon uvodne molitve na- zočnima se obratio novoimenovani predstojnik Katehetskoga ureda vlč. mr. sc. Maksimiljan Buždon zahvalivši svom prethodniku vlč. Luki Pranjiću na svemu što je na toj dužnosti učinio tijekom protekloga vremena.

Predavanje na temu „Zašto nam je potrebna moralna obnova?“ održao je mons. dr. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup.

Biskup je analizirajući trenutnu situaciju društva u kojem živimo, progovorio o izazovima koje ono stavlja pred vjeroučitelje. Istaknuo je i razradio tri temeljna izazova: udar na prirodni moralni zakon; problem percepcije istine (utilitarizam, pragmatizam, relativizam...) i udar na Božju transcendenciju odnosno isključivanje Boga iz ovoga svijeta. Potaknuo je sve da se u svom vjeroučiteljskom i odgojiteljskom radu, uz jednostavnu i shvatljivu argumentaciju, uvijek vode time da svojim osobnim primjerom življenja vjere najbolje vjerski odgajaju svoje učenike.

Nakon predavanja uslijedila je podjela kanonskih mandata, a svi vjeroučitelji koji predaju u razredima koji su u reformi, dobili su nove udžbenike (1., 5. razred osnovne i 1. razred srednje škole).

(N. P.)

BOG PRILAZI ČOVJEKU

Nadnaravni smisao vjere i rast u razumijevanju vjere

91 Svi vjernici sudjeluju u razumijevanju i prenošenju objavljene istine. Primili su pomazanje Duha Svetoga, koji ih poučava o svemu i uvodi ih „u svu istinu“. (Iv 16,13)

737 Poslanje Krista i Duha Svetoga ostvaruje se u Crkvi, Tijelu Kristovu i hramu Duha Svetoga. To združeno poslanje sad već Kristove vjernike pridružuje njegovu zajedništvu s Ocem u Duhu Svetom: Duh ljudi *priprema*, svojom ih milošću pretječe da ih privuče ka Kristu. On im *objavljuje* uskrsloga Gospodina, on im u pamet doziva njegovu riječ i otvara im duh za shvaćanje njegove smrti i uskrsnuća. On im *uprisutnjuje* Kristovo otajstvo, nadasve u Euharistiji, da ih pomiri i *uveđe u zajedništvo* s Bogom te mogu donijeti „mnogo ploda“. (Iv 15,5,8)

92 „Ukupnost vjernika (...) ne može se u vjeri prevariti, i to otajstvo ona očituje nadnaravnim osjećajem vjere cijelog naroda kad ‘od biskupa sve do posljednjih vjernika laika’ pokazuje opće svoje slaganje u stvarima vjere i morala.“

785 „Sveti Božji narod ima udjela također u Kristovoj *proročkoj* službi.“ To posebno biva nadnaravnim osjećajem vjere cijelog naroda, laika i hijerarhije, kad nepokolebljivo pristaje uz vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima i produbljuje joj shvaćanje te postaje Kristovim svjedokom usred ovoga svijeta.

93 „Tim osjećajem vjere, što ga pobuđuje i podržava Duh istine, Božji Narod pod vodstvom svetoga učiteljstva, uz vjeru, ‘koja je jednom bila predana svetima’ nepokolebljivo pristaje, ispravnim sudom dublje u nju prodiše i potpunije je primjenjuje u život.“

889 Da bi sačuvao Crkvu u čistoći vjere predane joj od apostola, Krist, koji je istina, htio je Crkvi dati udjela u svojoj nezabudivosti. Narod Božji, pod vodstvom živoga crkvenog Učiteljstva, „nepokolebljivo pristaje uz vjeru po nadnaravnom osjećaju vjere“.

94 Zahvaljujući pomoći Duha Svetoga, shvaćanje kako stvarnosti, tako i izričaja, poklada vjere može u životu Crkve napredovati:

– „na temelju razmatranja i proučavanja onih koji vjeruju i o tome u svom srcu razmišljaju“; posebno treba da „teološko istraživanje produbljuje spoznaju objavljene istine“

– „na temelju u srcu doživljena razumijevanja duhovnih stvari“, „božanske riječi rastu zajedno s onim tko ih čita“

– „i na temelju navješćivanja onih koji su, s biskupskim naslijestvom, primili pouzdan dar milosti istine“.

66 „Kršćanska, dakle, ekonomija (plan spasenja), ukoliko je, novi i konačni savez, nikada neće minuti: nemamo više očekivati nikakvu javnu objavu prije nego se u slavi pojavi naš Gospodin Isus Krist.“ Premda je objava dovršena, ipak nije sva potpuno izrečena; na kršćanskoj je vjeri da postupno tijekom stoljeća dosegne sav domaćaj objave.

2651 Predaja kršćanske molitve jest jedan od oblika rasta predaje vjere, što osobito biva promatranjem i proučavanjem vjernika, koji u srcu čuvaju događaje i riječi nauma spasenja te dubokim poniranjem u duhovne stvarnosti koje iskustveno proživljavaju.

2038 U djelu naučavanja i primjene kršćanskog morala Crkvi je potrebna požrtvovnost pastira, znanost teologa, doprinos svih kršćana i ljudi dobre volje. Vjerom i izvršavanjem Evangelija pojedini ljudi stječu iskustvo života „u Kristu“ koji ih prosvjetljuje i ospozobljuje da razabiru božanske i ljudske stvarnosti po Duhu Svetom. Tako se Duh Sveti može poslužiti i najneznatnijima da prosvjeti mudre i najuzvišenije u dostojanstvu. (*Pripremio BiB*)

Preminuo don Giacomo Raineri

U Rosetu degli Abruzzi u Italiji, 18. rujna preselio se Gospodin u 80. godini života don Giacomo Raineri. Raineri je bio prezbiter itinerant koji je 42 godine bio itinerant katehist, odgovorni nacionalne ekipe Neokatekumenskog puta za Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Makedoniju i Crnu Goru. Sprovodnu misu u petak 20. rujna u crkvi Presvetoga Srca Isusova u Rosetu degli Abruzzi predvodio je biskup mons. Lorenzo Leuzzi.

Don Giacomo rođen je 25. srpnja 1939. godine u Palazzolo sull’Oglio, mjestu pokraj Brescie u Italiji. Kao mladić osjetio je poziv na svećeništvo i ušao u Kongregaciju Sвете Nazaretske obitelji čiji je osnivač bio sv. Giovanni Battista Piamarta. Nakon završenog studija teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana, zaređen je za svećenika 15. srpnja 1967. Godine 1971. na Papinskom sveučilištu Sv. Anselma u Rimu postiže magisterij iz liturgije. U prvim godinama prezbiterata bio je ljevičarski usmjeren, kako je sam govorio, nosio je crvenu kravatu umjesto svećeničkog odijela. Međutim, negdje pri kraju poslijediplomskog studija sudjelovao je na jednom simpoziju pastoralne liturgije u Rimu gdje upoznaje Kika Argüella i Carmen Hernandez, inicijatore Neokatekumenskog puta. Prema vlastitom svjedočenju susret s Kikom i način na koji ga je Kiko Argüello pozdravio i zagrljio za njega je značio korjenitu promjenu u njegovom životu. Don Giacomo je govorio o pogledu Kika Argüella koji je duboko prožeo njegovu dušu. Živio je tada krizu svoga prezbiterata. Tada

se upoznao s neokatekumenskim zajednicama i navještaj Radosne vijesti za njega je značio korjenitu preobrazbu njegove nutrine.

Teologija koju je godinama studirao sišla je u srce nakon što je na katehezama Neokatekumenskog puta čuo navještaj Božje ljubavi. „Za mene su Kikov pogled i pažnja pri prvom susretu i živa Božja Riječ značili povratak u istinski život“, rekao je jednom prilikom Raineri.

Nakon tog iskustva i slušanja kateheza Neokatekumenskog puta prihvaća kateheze u svojoj župi u Rosetu degli Abruzzi i ulazi na Neokatekumenski put. Vrlo brzo osjeća snažan poziv za misionarskim djelovanjem iz zahvalnosti za dar oživljavanja njegove vjere i svećeničkog poziva. Nedugo zatim njegov poglavar daje mu dopuštenje za itineranciju – misionarsko poslanje, kako bi sudjelovao u misijama i mogao dati svoj život za Novu evangelizaciju.

Na poziv fra Ljudevita Gregova iz župe sv. Obitelji u Splitu 1977. Kiko Argüello i Carmen Hernandez formiraju ekipu itineranata u kojoj su bili Giacomo Raineri, Lucia Toso i Giorgio Carnelos. Iste godine ta je ekipa na čelu s don Giacomom, dopuštenjem i pastirskom mudrošću mons. Frane Franića, tadašnjeg splitsko-makarskog nadbiskupa, započela kateheze u spomenutoj župi sv. Obitelji u Splitu. Te godine osnovana je prva zajednica Neokatekumenskog puta na ovim prostorima.

Od tada don Giacomo, zajedno s Luciom Toso, i mnogim mladićima članovima ekipe kroz godine evangelizacije i sada već 12 godina s Tomaszom Marinowskim neumorno do zadnjeg dana svoga zemaljskog života nastavio je djelo evangelizacije na prostorima Hrvatske, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije. Unatoč krhkome zdravlju, ali uvijek s velikom ljubavlju za ove narode, godinama je evangelizirao sa svojim suradnicima u raznim župama i biskupijama. Ovaj tih i nemametljivi rad donio je mnoge plodove kako za lokalnu tako i za

sveopću Crkvu. Plodovi djelovanja ovoga neumornog radnika u Božjem vinogradu i njegovog iskustva Uskrstog Isusa Krista su mnogi spašeni brakovi, duhovna zvanja mladića i djevojaka, obitelji s brojnom djecom. Poseban plod evangelizacije su brojni katehisti koje je don Giacomo sa svojim suradnicima kroz godine evangelizacijskog rada strpljivo i ustrajno formirao.

Kako je Služba Riječi Božje jedan od tronoga na kojima počiva katekumenat i kršćanska formacija na Neokatekumenskom putu, na poticaj don Giacoma Raineria, preko braće iz Neokatekumenskih zajednica, a poimence preko o. Berarda Barčića, Kršćanska sadašnjost je započela i 1994. tiskala prvo izdanje Jeruzalemske Biblije na hrvatski jezik (usp. Jeruzalemska Biblija, Napomene, XVI.). Godine 1991. na poziv biskupa Antuna Bogetića, tadašnjeg porečkog i pulskog biskupa, osnovano je sjemenište „Redemptoris Mater“ u Puli gdje je do sada zaređeno 76 svećenika. Kasnije je osnovano i sjemenište „Redemptoris Mater“ u Sarajevu. Don Giacomo je poštivao svako zvanje za posvećeni život i prezbiterat. Posebnu brigu i ljubav imao je za duhovna zvanja. Naročitu pozornost je posvećivao brojnim mladićima koji su osjećali poziv na prezbiterat i koji su se pripremali za ulazak u sjemenište. Gospodin je dopustio da svoj zemaljski put završi kratko nakon konvivencije mladića koji se upućuju u sjemeništa „Redemptoris Mater“ po cijelome svijetu (koja je trajala do nedjelje, 15. rujna 2019. godine). Danas na ovim prostorima postoji 230 zajednica, 9 Missio ad gentes i obitelji u poslanju.

Raineri je usnuo u Gospodinu okrjepljen svetim sakramentima u srijedu 18. rujna 2019. u jutarnjim satima. Diljem Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije, slavljeni su mise zadušnice i večernje molitve za dušu neumornog navjestitelja Kristove ljudi.

Dogodilo se...

Bolovanje za mladu misu

Sjećanje plovana pre Antona na zgodu glede mlade mise...u Puli krajem Pedesetih godina XX. stoljeća.

„Još jednu zanimljivost želim ispričati iz tih dana. Moja je majka radila na ekonomiji ili poljoprivrednoj radnoj zadruzi. U tjednu pred mladu misu tražila je par dana bolovanja. Liječnica ju je pregledala i rekla: „Znate da ne nalazim nikakve bolesti na vama! Recite mi pravo zašto tražite bolovanje?“ Moja majka je otvoreno

odgovorila: „Ma, da Vam pravo kažem, moj sin ima u nedjelju mladu misu i željela bih biti par dana slobodna.“ Rezultat: „Kad je tako, evo Vam ne samo par dana nego mjesec dana bolovanja! Čestitam!“

O prethodnom župniku

U prvoj župi koju sam preuzeo o prethodnom župniku ljudi su znali pričati: posadio je vinograd i volio čašicu, imao je konja s kojim je znao izvoditi majstorije, izvježbao pjevače „koriste“ koji su puno godina iza toga pjevali u crkvi kod mise i obreda, imao je govornu manu i zato nije propovijedao ali znao je reći: „Koji dolaze u crkvu

njima nije potrebno propovijediti, a koji ne dođu tako i tako ne bi me čuli!“. U toj je župi umro i pokopan. Mještani su mu podigli nadgrobni spomenik.

„Maši poli svetoga Petra!“

Teta Fuma me je jednom prilikom pitala: „Gospodine, nogo čete mi zamirit ča ču vas sada pitat. Ali steši ču vas pitat: Ma ča je još živ pokojni naš plovan?“ Moj je odgovor bio: „Je, je. Maši poli svetoga Petra!“ „Aj tuu, a ja san perala da je mrtav.“ Naime, svećenik koji je bio tu nekoliko godina župnik prije mene, umro je. To je bio uvod, a zatim: ne smije se nikoga ostaviti u lažnoj sigurnosti.

Evangelje u turizmu

Naš Gospodin Isus Krist rekao je da sve što učinimo nekomu od „malenih“, Njemu učinimo. U tom smislu, činiti dobra djela drugima, posebno potrebitima, biti milosrdan, donijeti nekomu radost, svakako jest dio življenja po Evangelju i Evangelje na djelu.

Kako je još vrijeme vrhunca turističke sezone kod nas, poglavito u našoj Istarskoj županiji, to je baš prikladan trenutak za objavljivanje kratke crtice o Evangelju na djelu u turizmu. Jer, kad se ogledamo i osluhnemo oko sebe, uglavnom vidimo i čujemo strašnu jagmu za zaradom u turizmu. Dakle, uz sve ono dobro što turizam donosi, svjedočimo i onoj drugoj, manje dobroj strani, kao npr. da ljudi zaborave na ljude, da im zarada postane najvažnija, kao i o tome da za članove obitelji više nemamo vremena, a poštivanje Dana Gospodnjega bolje i ne spominjati. A opet, nisu svi takvi i nije im stalna i središnja misao novac. Takva nije ni gđa Božica Benković iz sela Cinzebi iz Župe Navještenja Marijina Pićan.

Božica u svojoj obiteljskoj kući ima apartman koji iznajmljuje turistima. Kao žena velika srca, odlučila je svoj apartman staviti na besplatno raspolaganje potrebitima, konkretnije, samohranim roditeljima, poglavito s djecom s posebnim potrebama ili bolesnima, u svakom trenutku u kojem ne bi imala agencijске rezervacije. Tako se dogodilo da je prve takve goste trebala dobiti u srpnju ove godine, dakle, kad je sezona u punom jeku i kad bi se i uz malo truda goste moglo dobiti. No, dogodilo se da ti prvi gosti (s besplatnim boravkom) iz osobnih razloga nisu mogli doći, ali su došli sljedeći, i to u prvom tjednu rujna ove godine. Netko iz humanitarne udruge RUAH iz Samobora video je velikodušnu ponudu gđe Božice u njezinu objavi na jednoj društvenoj mreži, prenio svojoj članici Danieli i eto sretne mame Bezjak iz Samobora i njezine djece u Cinzebima u Pićnu. Četrdesetčetverogodišnja Daniela samohrana je majka, udovica hrvatskoga branitelja iz Domovinskoga rata, praktična vjernica, čitačica u svojoj župi. Rado

se odazvala na poziv gđe Božice i s veseljem i zahvalnošću dovela svoje troje djece – dvojicu sinova od 16 i 10 godina te kćer od 14 godina. U apartmanu gđe Božice boravili su 6 dana, ali bolje bi bilo reći da su bili u njezinu domaćinstvu i obitelji. Tih su dana svi bili kao jedna složna i radosna obitelj. Vozila je Božica svoje drage goste u Rabac i Plomin Luku, pa na slap Sopot, pa u razgledavanje staroga grada Labina, pa Pićna, posebno naše glavne župne crkve.

Svojevremeno se vodila rasprava trebaju li vjernici iznajmljivači u turizmu u svojim objektima izložiti raspelo. Gđa Božica ima i raspelo i svete slike po zidu, ali najljepše je svjedočanstvo zacijelo njezino velikodušno srce kojim je učinila nešto dobro za druge, za Kristove „malene“, usrećila ih u dobru, pomogla u nošenju njihova križa. Ona i njezin suprug Livijo kažu da je to nešto sasvim normalno i ništa posebno. Milosrdan Isus bio im nagrada i blagoslovio njihov rad u turizmu!

(Davorka Smoković)

Crtice o listu *Naša sloga* (1870.-1915.) (II DIO)

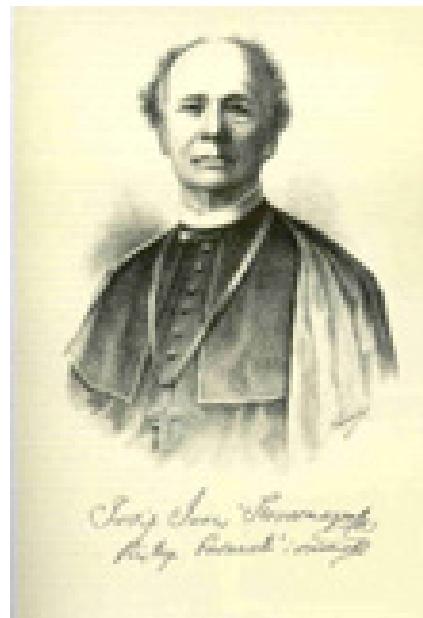
Dobrila, biskup te poznati politički i javni djelatnik, bio je jedini čovjek u tadašnjoj hrvatskoj Istri koji je imao toliko velik ugled da je mogao okupiti tada još veoma raštrkane ljudske snage, pa i sredstva da taj izdavački pothvat i ostvari. Bez sumnje: da njega nije bilo – Hrvati Istre i otoka ne bi 1870. g. ugledali prve svoje novine.

Dobrila se, zatim, obratio onome za koga je smatrao da se u dovoljnoj mjeri upoznao s izdavačkom djelatnošću, koga je poznavao i u koga je imao povjerenja – svećeniku Franji Ravniku. Dakle, uredniku kalendara *Itran* pisao je posljednjih dana 1869. godine. No, Ravnik se nije htio prihvati uredništva; zasada – ne znamo razlog. No, činjenica da je ipak prihvatio tehničku stranu posla, navodi nas na pomisao nije bio dovoljno siguran u svoje uredničke snage, odnosno da oko sebe nije viđeo onoga tko bi mogao okupljati kvalitetne suradnike u realizaciji tako odgovornoga i krupnog posla. No, Ravniku se ideja o pokretanju novina, dakako, odmah svijjela; stoga se odmah raspisao u Trst, Kastav i tadašnju Rijeku, tražeći u tim mjestima eventualnoga urednika. Pisao je, tako, Kastavcu Ernestu Jelušiću i Riječaninu dr. Silvesteru Pallui, ali, obojica su odbila Ravnikovu molbu. Gašpar Martelanec, urednik slovenskoga lista *Jadranska Zorja* u Trstu, pristao je da bude urednikom, i to samo formalno, pred vlastima i javnošću – „samo imenom“. Ravnik nije odmah odgovorio Dobrili, jer je čekao rezultate svojih upita u Trst, Kastav i Rijeku. A biskup je po prirodi bio veoma nestrpljiv, pa mu je, najjednostavnije rečeno – „najbrže nos narastao“, kako to slikovito kaže sâm Ravnik. Uopće ne obavještavajući Ravnika, Dobrila je bio „toli neotesan“ – srđi

se isto tako uvrijedjeni Ravnik – da je sâm pisao u Trst Antunu Karabaiću; od toga svećenika, rođenoga u Puntu na otoku Krku i Kurelčeva učenika – zatražio je da razmisli o prijedlogu za izdavanje lista. Biskupovo pismo Antunu Karabaiću u Trst danas je već značajni povjesni izvor, jedan od rijetkih sačuvanih iz pera sâmoga Veloježenjca. Naravno, Dobrila je izložio pravi plan novina koje bi izlazile po uzoru na slovenske listove; tiskale bi se dva puta mjesečno, a donosile bi pouke i vijesti iz gospodarskoga, vjerskog, zakonskog, književnog, narodnog, političkog i ostalog života. Predviđao je nakladu od 500 primjeraka – skromnu ali realnu u odnosu na mogući broj preplatnika. Naravno, biskup je vjerojatno računao s time da će se novine višestruko posudi-vati i citirati, jer je mislio da bi se u Istri našlo tek nešto oko stotinu preplatnika; to je, zapravo, bio broj koji je otprilike odgovarao onome na koje se moglo računati kao na vodeće ljude u budućim kretanjima hrvatskoga pokreta. Tako je na sebe preuzeo i troškove oko izdavanja četiri petine naklade, i to s nekim „našiencem“.

„Našienac“

Tko je bio „našienac“? U našoj se literaturi redom tvrdi da je to bio zapravo biskup J. J. Strossmayer, kojega je Dobrila tako vjerno slijedio u akcijama i idejama. Ali, do sada, pouzdanih dokaza da je riječ doista o njemu – nema. Shvatljiva je samo želja kasnijih generacija da se hrvatski pokret u Istri pošto poto i na taj način što čvršće poveže s užom Hrvatskom, kao što stoji da je Strossmayer kasnije zaista novčano znatno pomagao izlaženje *Naše sloge*. Međutim, u posljednje vrijeme proširio se krug „našienca“; tako se pomišlja da bi se pod tim izrazom mogao kriti i spomenuti Dobrilin

zaštitnik – tršćansko-koparski biskup Bartolomej Jernej Legat ili, pak, krčki biskup Ivan Josip Vitezić.

U međuvremenu, Dobrila je dobio i Ravnikov odgovor; ponovno – već u siječnju 1870. godine – javlja se Antunu Karabaiću. Sada je imao konkretan prijedlog: list neka izlazi u Trstu, spomenuti G. Martelanec, urednik lista *Jadranska Zorja*, neka bude formalni, a Karabaić stvarni urednik. Karabaić je doista odmah, u skladu s biskupovim zahtjevom, započeo seriju savjetovanja s istarskim Hrvatima i drugima u Trstu. U izvorima se na prvome mjestu spominju svećenici M. Bastian i njegov brat blizanac Ivan; tu je bio i Mate Ujčić iz Pazinštine, ali i Tomo Padavić iz Praputnjaka, ponad Bakra. Osim njih – uz Dobrilu, Legata, Ravnika i Karabaića – u akciji oko pokretanja lista javlja se i Kosta Trifić, vjerojatno porijeklom iz Karlovca. Tu je i neki, zasad, nepoznati pojedinac iz Voloskoga; za njega pomišljamo da je mogao biti Andrija Sterk. Tu su i bezimeni „otočani“ i „još nekoji“. Da li su ti „otočani“ braća biskup Ivan Josip i dr. Dinko Vitezić, koji zaista i jesu otočani – za sada se ne zna.

Pokretači lista

U literaturi su već otprije poznati pokretači lista Dobrila, Karabaić, oba brata Bastiana, Ujčić i Padavić. Međutim, Legatu i Ravniku nije pridavano nikakovo značenje, a na Trifića, Vitezića, Vološćaka i "otočane" svraćena je pažnja kasnije. Dakle, može se zaključiti, u skladu s do sada poznatim izvorima, da ne stoji tvrdnja, koja se u literaturi iznosi bez argumenata i koju autori, čini se, olako preuzimaju jedan od drugoga, da je baš i jedini M. Bastian glavni pokretač prvoga hrvatskog lista za Hrvate u austrijskoj pokrajini Istri. Sva meni dosad poznata arhivska građa govori samo o Dobrili kao glavnome pokretaču lista. Stvar je, za sada, prilično jasna i inače: Dobrila, biskup te poznati politički i javni dječatnik, bio je jedini čovjek u tadašnjoj hrvatskoj Istri koji je imao toliko velik ugled da je mogao okupiti tada još veoma raštrkane ljudske snage, pa i sredstva da taj izdavački pothvat i ostvari. Bez sumnje: da njega nije bilo – Hrvati Istre i otoka ne bi 1870. g. ugledali prve svoje novine. Koji su još dokazi za to? Ravnik i njegovi mladi pomoćnici svesrdno su se uspinjali trošeći mnogo svojih snaga da objave kalendar *Istrani* i za 1871. godinu; ali nakon Dobrilina odbijanja da ih financira – nije im to pošlo za rukom ni tada, a niti kasnije Dobrila je imao još jednu bitnu stvar u svojim rukama, te stoga nije htio ulaziti u ovaj pothvat oko kalendara: bio je to novac, kojega je on bio voljan utrošiti u ovu nadasve korisnu i potrebnu svrhu. No, druga je stvar, što je sasvim i razumljivo, da se u određenim povjesnim prilikama Dobrila nije mogao otvoreno angažirati kao izdavač novina, ili čak i kao novinar, pisac ili urednik. To, prije

svega, nije mogao zbog svojega stalnog mesta boravka u Po-reču, ali još više, zbog svoje- ga veoma visokoga crkvenog položaja, što je bilo tada pre-sudno. On je dao ideju, žurno i nestrljivo ju je želio ostvariti, pisao je kasnije i tekstove, ali praktični i tehnički dio posla – ostvarenje svojih zamisli – morao je prepustiti svojim nekadašnjim učenicima, mla-dim prijateljima u Trstu. Štovi-še, čak se ni Ravnik, a niti M. Bastian nisu htjeli javno anga-žirati, iako je ovaj posljednji na sebe preuzeo – čini se – dobar dio posla. Međutim, u prvi je plan stavljen, odnosno gurnut Antun Karabaić, čovjek bez ikakvoga položaja, koji je bio dovoljno hrabar, a u tadašnje-mu strogo indiferenciranome hijerarhijskom društvu iona-ko zaista nije imao što izgubi-ti; uostalom, svećenička mu je služba uvijek bila osigurana. Dakle, na prvi je pogled bio beznačajna osoba, koju je – zaista – upravo tako do sada i prikazivala naša literatura. Na-ravno, sasvim pogrešno – zar bi ga Dobrila bio odabrao da je zaista bio sasvim beznačaj-na ličnost? Dobrila je napravio dobru kombinaciju – skromni i na prvi pogled nenametljivi, ali zato pouzdani Karabaić postao je izdavač i odgovoran urednik, a dobar književnik i profinjeni pjesnik, te agilan radnik Mate Bastian – čini se – postao je glavni urednik. List se trebao zvati *Sloga*, ali budući da se upravo u to vrijeme u Zagrebu pojavio list istoga imena, u posljednji trenutak ime je gla-sila promijenjeno, te počinje izlaziti kao *Naša sloga*. Tako se u javnosti *Naša sloga. Po-učni, gospodarski i politički list* pojavila 1. lipnja 1870. godine u Trstu. U podnaslovu se isticala narodna poslovica: "*Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari*". (nastavlja se)

GOSPA SNJEŽNA NA PADOVI

Uponedjeljak, 5. kolovoza 2019. župljani Kašćerge obilježili su blagdan Gospe Snježne na obližnjem brdu Padova na kojem se nalazi crkvica posvećena Gospoj Snježnoj i sv. Antunu Padovanskom.

Na Padovi, iz koje se pruža prekrasan pogled, bilo je vrlo svečano.

Tom smo prilikom obilježili zlatni jubilej – 50 godina svećeništva našega bivšeg župnika vlč. Ivana Kramara, te se oprostili od našega župnika vlč. Ante Žufića koji odlazi u mirovinu.

Svečano misno slavlje predvodio je vlč. Ivan Kramar, uz sudjelovanje vlč. Ante Žufića i vlč. Josipa Zovića, a uveličao ga je župni zbor. U nadahnutoj propovijedi vlč. Kramar govorio je o ulozi Gospe i ulozi majke u svakidašnjem životu, koja i u najtežim trenutcima ostaje s nama.

Vlč. Ivan Kramar u župu Kašćerga došao je prije 50 godina i izrazita nam je čast što je izrazio želju da s nama proslavi svoj zlatni jubilej. Našem dosadašnjem župniku prigodnim riječima zahvalili smo na svemu što je ugradio u naša srca za vrijeme službovanja u našoj župi, nadasve na skromnosti, jednostavnosti i nesebičnu darivanju...

Slavljenicima su uručeni prigodni darovi u znak zahvalnosti i trajno sjećanje.

Nakon svete mise, u hladu stoljetnih *dubi* koji okružuju crkvicu, nastavljeno je zajedničko druženje.

Nerina Hrvatin

Izazov novoj evangelizaciji

Evangelizacija, riječ aktualizirana po II. vatikanskom koncilu, posebice sedamdesetih godina sa svetim papom Pavlom VI. koji je o evangelizaciji na poseban način govorio u svom dokumentu *Evangelii nuntiandi* – Naviještanje Evandjelja. Evangelizacija postaje sve aktualnija i ***predstavlja čitav proces*** u koji su uključeni mlađi i odrasli, a kojem je cilj oblikovati ih u vjeri kako bi postali pravi Kristovi učenici koji su spremni i drugima pomoći da pronađu Krista Spasitelja. Kršćanin nije i ne može biti autentičan dok nije ne samo krizman nego i raspoloživ, najprije svojim svjedočenjem, a onda i primjerenim govorom pomoći i drugima na putu ka Kristu i njegovu spaseњu u Crkvi. Istina, mi, posebice stariji, pod evangelizacijom najradije mislimo na misije, misijske obnove, seminare i slične susrete. To su, naime, ***prigode za pokretanje žive vjere*** iz unutarnjega obraćenja i susreta s Kristom.

No, Crkvu jučer i posebice danas muči nešto drugo. Toliko imamo krštenih i krizmanih (dakle, sakramentaliziranih), ali se vjera i zajedništvo sa životom Crkvom nije pokrenulo. To je bolna rana univerzalne i naše mjesne Crkve. Zato je sv. Ivan Pavao II. aktualizirao ***potrebu nove evangelizacije***. Ona bi se odnosila na krštenike i krizmanike, tj. one koji su kršteni i pomazani sv. uljem krizme, ali ih evangelizacija nije pokrenula. Dakle, nova evangelizacija znači ***pokretanje krštenika prema biti kršćanina kao živoga i produhovljenoga člana kršćanske zajednice...*** Ja i ti možemo gledati kako te stvari stoje u našoj sredini, kod mene, kod mladih, i kamo to vodi. Mogu i sebe ispitati što činim, a što bih mogao učiniti.

Milivoj Koren

OTVOREN NATJEČAJ ZAKLADE „BL. MIROSLAV BULEŠIĆ“

Biskupijska zaklada „Blaženi Miroslav Bulešić“ za pomoći učenicima i studentima osnovana je na duže razdoblje Odlukom biskupa mons. dr. Dražena Kutleše, br. 1085/2014. od 1. listopada 2014., u skladu sa Zakonom kanonskoga prava kann. 1299. - 1310. Zaklada djeluje kao nesamostalna nabožna zaklada.

Osnivač je zaklade Porečka i Pulskog biskupija, sjedište je zaklade u Pazinu, Dobrilina 6, 52000 Pazin. Vođenje je Zaklade povjereno Caritasu Porečke i Pulskog biskupije sa sjedištem u Pazinu. Odgovorna je osoba upravitelj Zaklade, ravnatelj Caritasa Porečke i Pulskog biskupije.

Molbe za dodjelu novčane pomoći dostavljaju se u pisanoj obliku u predviđenom roku za zaprimanje molbi, od 1. rujna do 1. studenoga 2019. g., svome župniku, koji će zamolbu proslijediti u sjedište Zaklade.

Sve potrebne formulare te detaljne upute za podnošenje molbe moguće je preuzeti u Caritasu Porečke i Pulskog biskupije ili na webnoj stranici Biskupije: <http://www.biskupija-porecko-pulsko.hr/biskupijska-zaklada-miroslav-bulesic.html>.

Detaljnije informacije moguće je dobiti u Caritasu Porečke i Pulskog biskupije, na broju telefona 052/624-306, ili pisanim putem na e-mail caritas-pazin@pu.htnet.hr.

POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o. Pazin

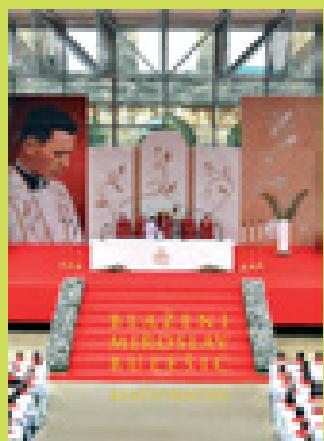
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082

PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498

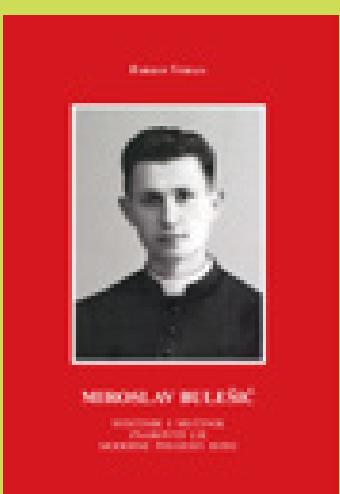
POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

KATOLIČKI KALENDAR 2020.

BL. MIROSLAV BULEŠIĆ
SVEĆENIK I MUČENIK
Duhovno – liturgijski vodič

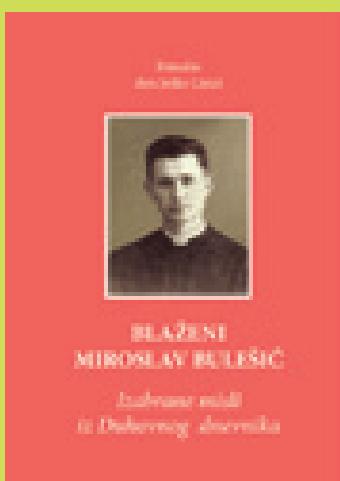
MIROSLAV BULEŠIĆ

SVEĆENIK I MUČENIK

Duhovno – liturgijski vodič

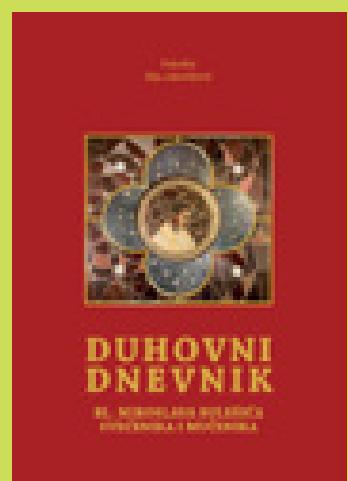

MIROSLAV BULEŠIĆ

BLAŽENI
MIROSLAV BULEŠIĆ

Duhovni vodič
i liturgijski vodič

DUHOVNI
DNEVNÍK

BL. MIROSLAV BULEŠIĆ

Blaženi Miroslav Bulešić

Radio Istra

Ulica 10, 51 000 Pula 961/0 - Novišić 88/0 - Buje 971/0

Umag 967/0 - Fažana 95/1 - Poreč 98/0

KAP ZA DOBAR DAN

-duhovna misketa za boljji početak dana
-od ponedjeljka do subote u 06:30

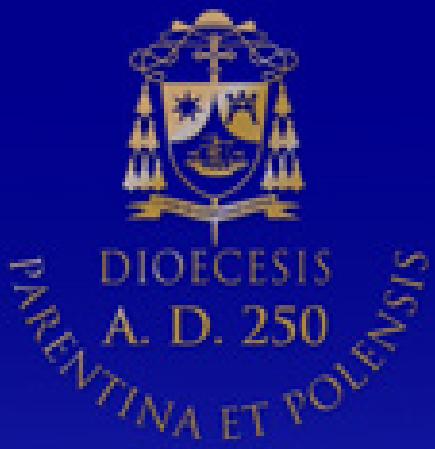
PUTEVIMA VJERE

-predavanja vjerske teme
-petkom u 17:30

SUSRET S IZVOROM

-komentar nedjeljnog Evangelija
-nedjeljom u 8:30

Jure Šestanović, Pazin - tel. 052/ 88 27 11
www.radiostudioistra.hr

EVFRASIVS

MISNA VINA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Kontakt za nabavu: porec@josipturcinovic.com, 052/451 784